

**PAŃSTWOWA
AKADEMIA
NAUK
STOSOWANYCH
W CHEŁMIE**

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W CHEŁMIE

Ul. Poczтова 54

22-100 Chełm

Instytut Nauk Technicznych i Lotnictwa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: BUDOWNICTWO

1. Poziom/y studiów: pierwszy
2. Forma/y studiów: stacjonarne, niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Inżynieria Lądowa i Transport

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK x NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

nauczyciel przedmiotu²

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy

B1P_W01 – ma wiedzę z matematyki obejmującą: algebrę i analizę matematyczną w tym rachunek różniczkowy i całkowy, matematykę dyskretną, metody probabilistyczne, statystykę stosowaną – przydatną do praktycznego zastosowania w zakresie opisu zagadnień technicznych związanych z budownictwem

B1P_W02 – ma wiedzę w zakresie fizyki, obejmującą mechanikę, termodynamikę, optykę, elektryczność i magnetyzm, fizykę jądrową oraz fizykę ciała stałego w tym wiedzę niezbędną do analizy zjawisk fizycznych i rozwiązywania zagadnień technicznych w oparciu o prawa fizyki

B1P_W03 – zna zasady geometrii wykreślnej i rysunku technicznego dotyczące tworzenia i odczytu rysunków architektonicznych, budowlanych i map geodezyjnych, a także ich sporządzania z wykorzystaniem CAD

B1P_W04 – wie jak definiuje się odwzorowania kartograficzne oraz jakie są podstawowe prace geodezyjne w budownictwie

B1P_W05 – ma wiedzę z zakresu mechaniki technicznej i wytrzymałości materiałów, modelowania materiałów i zasad ogólnego kształtowania konstrukcji

B1P_W06 – zna podstawy teorii konstrukcji i analizy układów prętowych w zakresie statyki, dynamiki i stateczności

B1P_W07 – zna wytyczne projektowania obiektów budowlanych i ich elementów oraz związane z nimi normy branżowe, krajowe i standardy EN

B1P_W08 – zna zasady konstruowania i wymiarowania elementów i połączeń konstrukcji budowlanych

B1P_W09 – zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego

B1P_W010 – zna zasady konstruowania i analizy obiektów w zakresie przynajmniej jednego rodzaju budownictwa

B1P_W011 – ma podstawową wiedzę na temat projektowania obiektów infrastruktury w zakresie przynajmniej jednego rodzaju budownictwa

B1P_W012 – zna wybrane programy komputerowe wspomagające obliczenia i projektowanie obiektów budowlanych oraz organizację robót budowlanych

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- B1P_W013** – zna zasady produkcji przemysłowej materiałów i elementów budowlanych oraz ich montażu, doboru narzędzi, maszyn i sprzętu do realizacji robót oraz technologii wykonania obiektów budowlanych
- B1P_W014** – zna podstawy fizyki budowli dotyczące przepływu ciepła i wilgoci w obiektach budowlanych, zapatrzenia w energię oraz ogólne zasady doboru instalacji budowlanych
- B1P_W015** – zna najczęściej stosowane materiały budowlane i ich właściwości, podstawowe zasady ich projektowania, technologii wytwarzania i badania, metody oceny i utrzymania stanu technicznego budowli oraz posiada wiedzę o cyklu życia obiektów budowlanych
- B1P_W016** – ma wiedzę z organizacji i zasad kierowania budową, tworzenia procedur zarządzania jakością robót budowlanych; zna zasady pracy w budownictwie
- B1P_W017** – ma podstawową wiedzę na temat prowadzenia działalności gospodarczej oraz ekonomii w branży budowlanej oraz zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości
- B1P_W018** – ma podstawową wiedzę na temat planowania przestrzennego, zależności pomiędzy architekturą i urbanistyką, a możliwościami technicznymi i ekonomicznymi budownictwa oraz wpływu realizacji inwestycji budowlanych na środowisko
- B1P_W019** – rozumie podstawowe procesy chemiczne mające znaczenie w budownictwie

Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności

- B1P_U01** – umie dokonać klasyfikacji obiektów budowlanych
- B1P_U02** – potrafi ocenić i dokonać zestawienia obciążeń działających na obiekty budowlane
- B1P_U03** – potrafi zdefiniować modele obliczeniowe służące do komputerowej analizy konstrukcji
- B1P_U04** – potrafi wykonać analizę statyczną konstrukcji statycznie wyznaczalnych i niewyznaczalnych; potrafi wyznaczyć częstości drgań własnych dla prostych konstrukcji
- B1P_U05** – potrafi wybrać narzędzia analityczne do rozwiązywania problemów analizy i projektowania obiektów budowlanych oraz planowania robót budowlanych; potrafi uzyskać wyniki i przeprowadzić ich analizę
- B1P_U06** – potrafi korzystać z programów komputerowych wspomagających decyzje projektowe w budownictwie; potrafi ocenić wyniki analizy numerycznej konstrukcji budowlanych
- B1P_U07** – potrafi identyfikować podłoża i dokonywać jego oceny z punktu widzenia posadowienia budowli i rodzaju stosowanych materiałów budowlanych
- B1P_U08** – umie zwymiarować podstawowe elementy konstrukcyjne w obiektach budownictwa ogólnego, przemysłowego i komunikacyjnego
- B1P_U09** – potrafi zaprojektować proste elementy konstrukcyjne obiektów budownictwa
- B1P_U010** – potrafi wykonać analizę wytrzymałościową prostych układów w zakresie oceny stanów krytycznych i granicznych konstrukcji
- B1P_U011** – potrafi analizować architektoniczne i urbanistyczne potrzeby inwestora oraz dokonać doboru materiałów budowlanych zgodnie z zasadami ich stosowania
- B1P_U012** – potrafi sporządzić bilans energetyczny obiektu budowlanego, oraz wpływać na komfort wewnętrzny w obiekcie
- B1P_U013** – potrafi wykonać proste eksperymenty laboratoryjne prowadzące do oceny jakości materiałów budowlanych i konstrukcji inżynierskich
- B1P_U014** – umie odczytać rysunki architektoniczne, budowlane, instalacyjne i geodezyjne, wykonać inwentaryzację budowli oraz sporządzić dokumentację graficzną w środowisku programu CAD

- B1P_U015** – umie wyznaczyć koszty, ustalić ceny i sporządzić prosty kosztorys i harmonogram robót budowlanych
- B1P_U016** – potrafi ocenić zagrożenia przy realizacji robót budowlanych i wdrożyć odpowiednie zasady bezpieczeństwa
- B1P_U017** – korzysta z technologii informacyjnych, zasobów Internetu oraz innych źródeł do wyszukiwania informacji i komunikacji
- B1P_U018** – posługuje się językiem angielskim w stopniu wystarczającym do porozumiewania się, a także zgłębiania wiedzy z zakresu inżynierii
- B1P_U019** – stosuje przepisy prawa budowlanego
- B1P_U020** – umie posługiwać się mapą dla celów technicznych i ewidencyjnych

Kierunkowe efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych

- B1P_K01** – rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się – podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych
- B1P_K02** – ma świadomość ważności i rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżyniera w zakresie budownictwa, w tym jej wpływ na środowisko i związaną z tym odpowiedzialność za podejmowane decyzje
- B1P_K03** – ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i ponoszenia odpowiedzialności za wspólnie podejmowane działania
- B1P_K04** – ma świadomość ważności własnych zachowań i konieczności działania w sposób profesjonalny i sprawny, przestrzegania zasad etyki zawodowej, szacunku wobec klienta, grup społecznych i poszanowania różnorodności poglądów i kultur
- B1P_K05** – potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy z uwzględnieniem priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych działania
- B1P_K06** – ma świadomość roli społecznej absolwenta uczelni technicznej, a zwłaszcza rozumie potrzebę formułowania i przekazywania społeczeństwu - m.in. poprzez środki masowego przekazu – informacji i opinii dotyczących osiągnięć techniki i innych aspektów pracy inżynierskiej; podejmuje starania, aby przekazać takie informacje i opinie w sposób powszechnie zrozumiały

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Piotr Penkała	dr inż. / docent / Dyrektor Instytutu Nauk Technicznych i Lotnictwa
Piotr Jaśkowski	dr hab. inż. / profesor uczelni / Kierownik Katedry Budownictwa
Sławomir Biruk	dr hab. inż. / profesor uczelni
Dorota Rybaczuk	mgr inż. / starszy wykładowca
Magdalena Penkała	mgr inż. / asystent
Magdalena Różańska	mgr inż. / asystent
Lucyna Sikorska	dr / adiunkt / Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	18
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	33
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	35
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	38
Część III. Załączniki	40
Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	40
Wykaz materiałów uzupełniających	55

Prezentacja uczelni

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie została powołana na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001 roku w sprawie utworzenia PWSZ w Chełmie. Swoją działalność rozpoczęła z dniem 1 września 2001 roku. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie zmiany nazw niektórych publicznych uczelni zawodowych, z dniem 16 maja 2022 roku, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie zmieniła nazwę na: **„Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie”**. W kadencji 2020-2024 skład władz PANS w Chełmie jest następujący: dr hab. inż. Arkadiusz Tofil – Rektor, dr Beata Fałda – Prorektor ds. Studenckich, dr hab. Józef Zajac – Prorektor ds. Rozwoju. W październiku 2003 roku swoją działalność zainaugurował Instytut Nauk Technicznych. Instytut Nauk Technicznych został utworzony Zarządzeniem Nr 11/2003 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie z dnia 15 września 2003 r., a następnie Zarządzeniem Nr 13/2011 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie z dnia 8 lutego 2011 r. przekształcony w Instytut Nauk Technicznych i Lotnictwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Senat Uczelni Uchwałą Nr 4/LXII/2011 z dnia 8 lutego 2011 r. W ramach Instytutu są prowadzone następujące kierunki studiów: Budownictwo (Decyzja Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 maja 2003 roku), Elektrotechnika (Decyzja Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 maja 2005 roku) oraz Mechanika i budowa maszyn (Decyzja Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 sierpnia 2003 roku). Strukturę organizacyjną Instytutu tworzą: Katedra Budownictwa, Katedra Elektrotechniki oraz Katedra Mechaniki i budowy maszyn. Funkcję Dyrektora Instytutu NTiL sprawuje dr inż. Piotr Penkała, natomiast Kierownikiem Katedry Budownictwa jest dr hab. inż. Piotr Jaśkowski. PANS w Chełmie prowadzi studia na kierunku Budownictwo na pierwszym stopniu kształcenia od roku akademickiego 2003/2004. W roku akademickim 2017/18 wprowadzono na kierunku Budownictwo praktyczny profil kształcenia.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Kształcenie na kierunku Budownictwo jest prowadzone na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym w formie studiów stacjonarnych przez Instytut Nauk Technicznych i Lotnictwa (INTiL) PANS w Chełmie. Program studiów przewiduje również możliwość kształcenia w formie studiów niestacjonarnych. Studenci mają możliwość wyboru od semestru V jednej spośród trzech specjalności: Budownictwo ogólne, Drogi i ulice oraz Instalacje budowlane. Obowiązujący od roku akademickiego 2020/21 program studiów został zatwierdzony Uchwałą Nr 3/CXLV/2020 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie z dnia 28 września 2020 r. w sprawie programów studiów. Koncepcja kształcenia na kierunku Budownictwo jest oparta na wymaganiach Polskich Ram Kwalifikacji z uwzględnieniem wymagań dla studiów o charakterze inżynierskim, wymagań określonych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, a także na wewnętrznych aktach prawnych obowiązujących w PANS w Chełmie (m.in. Uchwała Senatu PWSZ w Chełmie nr 7/CXXX/2019 w sprawie zasad opracowywania programów studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020). Program studiów został zatem opracowany z wykorzystaniem wzorców krajowych, określonych w stosownych przepisach prawnych, oraz wzorców międzynarodowych wynikających z zaleceń Procesu Bolońskiego. Programy kształcenia odzwierciedlają wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe nabyte dzięki współpracy z innymi uczelniami, w szczególności z Politechniką Lubelską.

Budownictwo jest jednym z głównych technicznych kierunków kształcenia na Uczelni, dobrze wpisuje się w potrzeby współczesnej gospodarki i rynku pracy. Zapewnia wysoko kwalifikowane kadry na potrzeby rozwijającego się rynku budowlanego.

Kształcenie na kierunku Budownictwo jest wypełnieniem misji i realizacją strategii rozwoju Uczelni, zgodnie z którym priorytetem Uczelni jest przekazywanie studentom i słuchaczom najnowszej wiedzy w zakresie m.in. nauk inżynieryjno-technicznych w sposób rzetelny i innowacyjny, z zachowaniem dbałości o jakość kształcenia oraz gwarancją wysokiego poziomu naukowego i zawodowego absolwentów. Strategia rozwoju na lata 2019-2025 została określona w Uchwale Senatu PWSZ w Chełmie nr 1/CXXXVI/2019 z dnia 15 października 2019 r. Zgodnie z wizją Uczelni prowadzi ona, we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, kształcenie zawodowe, efektywnie łączące przygotowanie teoretyczne z kształceniem praktycznym jej absolwentów. Jednym z głównych celów strategicznych Uczelni jest współdziałanie z otoczeniem, w tym z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie realizacji badań naukowych i prac rozwojowych, propagowanie kształcenia przez całe życie, np. poprzez oferowanie studiów podyplomowych i kursów doszkalających. Cele strategiczne Uczelnia stara się realizować poprzez działania w m.in. w zakresie: doskonalenia jakości kształcenia, rozwoju aktywności studenckiej oraz zapewnienia bardzo dobrej infrastruktury dydaktycznej.

Do cech wyróżniających koncepcję kształcenia na kierunku Budownictwo można zaliczyć: dostosowywanie programu studiów do potrzeb rynku pracy inżyniera budownictwa, przygotowanie studentów do działalności inżynierskiej w aspektach: projektowym, technologicznym i eksploatacyjnym, kształcenie interdyscyplinarne, łączące wiedzę inżynierską z innymi dyscyplinami naukowymi w celu wszechstronnego przygotowania studentów do pracy zawodowej. Program studiów został w sposób zapewniający utrzymanie pozycji renomowanego i nowoczesnego ośrodka

wyższego kształcenia zawodowego we wschodniej Polsce, kształcenie studentów o specjalistycznym przygotowaniu zawodowym oraz integrację społeczności przy wschodniej granicy Unii Europejskiej. Proces kształcenia przygotowuje absolwenta do rozwiązywania prostych problemów inżynierskich, uzyskania kompetencji z j. obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym posługiwania się podstawowym słownictwem technicznym, szczególnie z obszaru budownictwa. Studia I stopnia kończą się wykonaniem pracy inżynierskiej, mimo że przepisy tego nie wymagają, i egzaminem dyplomowym. Obowiązkowe praktyki są realizowane poza Uczelnią, w przedsiębiorstwach budowlanych. Przyjęta przez Uczelnię koncepcja kształcenia odpowiada potrzebom rynku pracy w regionie na co wskazują, przedstawione w opisie kryterium 3, wyniki raportu monitoringu losów absolwentów. Uczelnia zawarła umowy o współpracę z lokalnymi przedsiębiorstwami oraz angażuje interesariuszy zewnętrznych do udziału w procesie kształcenia (seminaria, wizyty studyjne, udział w pracach różnych komisji), co zapewnia korzystne warunki odbywania praktyk zawodowych oraz kształcenie specjalistów zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Celem kształcenia realizowanym na kierunku Budownictwo jest przygotowanie absolwentów do świadomego i twórczego wykonywania zawodu inżyniera budownictwa, a w szczególności: przekazanie wiedzy inżynierskiej w zakresie projektowania obiektów budowlanych, technologii robót budowlanych i przygotowania do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych. Absolwenci są przygotowani do podjęcia pracy zawodowej w zakresie kierowania robotami budowlanymi, projektowania konstrukcji nieskomplikowanych obiektów budowlanych, organizowania produkcji wyrobów budowlanych, do pracy w nadzorze budowlanym oraz w jednostkach administracji państwowej i samorządowej związanych z budownictwem. Absolwenci są przygotowani do samodzielnego, ustawicznego kształcenia, doskonalenia i rozwoju wiedzy w sposób umożliwiający elastyczne dostosowanie się do współczesnych i przyszłych wymagań rynku budowlanego, uzyskania uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie oraz do podjęcia studiów II stopnia. Studia kształtują również postawy zawodowe i obywatelskie niezbędne do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz stwarzają możliwości rozwoju osobistego.

W procesie kształcenia są przekazywane studentom aktualne osiągnięcia w nauce związane z budownictwem, stosowane nowoczesne metody i narzędzia dydaktyczne. Studenci mają dostęp do aktualnej literatury naukowej i branżowej, do specjalistycznego oprogramowania oraz nowoczesnej aparatury badawczej.

Kierunek jest przyporządkowany do dziedziny nauk inżynierjno-technicznych i w 100% jest przypisany do dyscypliny naukowej inżynieria lądowa i transport. Wspólne dla wszystkich specjalności przedmioty umożliwiają nabycie podstawowych kompetencji inżynierskich. Po wyborze specjalności studenci rozszerzają swoją wiedzę i umiejętności, zdobywając specjalistyczne kompetencje.

Konstrukcja programu studiów zapewnia osiągnięcie zakładanych celów, czyli nabycie przez studentów obszernej wiedzy, umiejętności z zakresu projektowania obiektów budowlanych o nieskomplikowanej konstrukcji i wykonawstwa robót budowlanych. Student wyrabia systemowe podejście do rozwiązywania problemów inżynierskich z wykorzystaniem nowoczesnych, komputerowo wspomaganých narzędzi i technik. Student wyrabia również w sobie świadomość znaczenia aspektów pozatechnicznych, np. ekonomicznych, prawnych, społecznych i ekologicznych. Program zapewnia rozwój studenta pod kątem poszerzenia znajomości języka obcego oraz wzbudzenia potrzeby ciągłego doskonalenia się.

Sformułowano łącznie 45 kierunkowych efektów uczenia się odnoszących się do charakterystyki drugiego stopnia PRK poziom 6. Ponadto efekty uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności mają odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK umożliwiających uzyskanie kompetencji

inżynierskich. Spośród 19 efektów uczenia się z zakresu wiedzy, aż 16 dotyczy wiedzy ściśle powiązanej z kierunkiem kształcenia i dyscypliną inżynieria lądowa i transport, natomiast pozostałe 3 efekty uczenia się odnoszą się do wiedzy wzbogacającej kompetencje absolwenta kierunku Budownictwo z zakresu nauk podstawowych (matematyka, fizyka) i ochrony własności przemysłowej oraz prawa autorskiego. Efektów uczenia się z zakresu umiejętności zdefiniowano 20. Spośród nich tylko 1 efekt uczenia się dotyczy umiejętności uzupełniających kompetencje inżynierskie w zakresie komunikacji w języku obcym. Pozostałe efekty uczenia są ściśle powiązane z kierunkiem oraz z kompetencjami inżynierskimi z zakresu dyscypliny inżynieria lądowa i transport. Sformułowano również 6 kierunkowych efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych, które dotyczą gotowości absolwenta do doksztalcania się, odpowiedzialności, postępowania etycznego, profesjonalizmu, przedsiębiorczości i świadomości roli społecznej i pozatechnicznych aspektów działalności inżyniera budownictwa.

Dla każdej z 3 specjalności, przewidzianych przez program studiów, sformułowano dodatkowe specjalnościowe efekty uczenia się, które odnoszą się do stosownych kierunkowych efektów uczenia się. Każdy z tych efektów wskazuje na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne absolwenta, który będzie specjalistą w wybranej specjalności.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Czas trwania studiów na kierunku Budownictwo wynosi 4 lata (8 semestrów), po ukończeniu których absolwent uzyskuje tytuł zawodowy inżyniera. Kształcenie prowadzone jest w trybie stacjonarnym (studia bezpłatne) oraz niestacjonarnym (studia odpłatne), jednak ze względu na małe zainteresowanie formą niestacjonarną obecnie pozostaje ona tylko w ofercie.

Większość zajęć ma charakter praktyczny. Zadania stawiane przed studentami ukierunkowane są na zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia się w przyszłości na rynku pracy. Wykonując je, student korzysta z nowoczesnie wyposażonych laboratoriów, specjalistycznego oprogramowania oraz aktualnie obowiązujących norm. Wiele zajęć prowadzonych jest przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza szkolnictwem wyższym. Studenci mają możliwość konfrontacji uzyskanej wiedzy i umiejętności podczas zajęć z realnymi warunkami spotykanymi w przyszłych miejscach pracy dzięki odbywanym praktykom zawodowym.

Treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów zostały ustalone przez autorów sylabusów na podstawie: kierunkowych i specjalnościowych efektach uczenia się, formy zajęć, aktualnego stanu wiedzy i własnego dorobku naukowego i zawodowego oraz dostępnego wyposażenia laboratoryjnego. Liczba godzin jest ustalana na etapie tworzenia planu studiów i wynika z wcześniejszych doświadczeń oraz wzorców z innych uczelni. Przyjęte w planach zajęć proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Treści kształcenia zależą od charakteru zajęć i są powiązane z kierunkowymi i specjalnościowymi efektami uczenia się oraz są dostosowane do praktycznego profilu kształcenia. Prowadzący zajęcia mają obowiązek stałej weryfikacji i uaktualniania treści programowych, co wynika bezpośrednio z przyjętych procedur w ramach funkcjonującego na uczelni Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Wiedzę studenci nabywają w trakcie wykładów, jednocześnie rozszerzają ją

o umiejętności praktyczne na ćwiczeniach projektowych lub w laboratoriach. Program dla poszczególnych zagadnień jest przekazywany etapowo (szeregowo) w ramach kolejnych przedmiotów, zwiększając poziom zaawansowania. Dobrym przykładem są przedmioty Materiały budowlane I i II, Budownictwo ogólne I i II, Konstrukcje betonowe I, II, III.

W toku nauczania są stosowane zróżnicowane metody kształcenia, takie jak: wykład, ćwiczenia, ćwiczenia projektowe i laboratoria. Umożliwiają one studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy osiągane są głównie podczas wykładu, natomiast umiejętności kształtowane są na ćwiczeniach, laboratoriach, ćwiczeniach projektowych i praktykach, a kompetencje społeczne kształtowane w trakcie wszystkich zajęć. Przyjęte w procesie kształcenia metody dydaktyczne zakładają aktywny udział studentów w zajęciach, wymagający zaangażowania i indywidualnej pracy studenta. Umożliwia to osiągnięcie efektów uczenia się, pozwalających na kształtowanie cech oraz postaw osobowych przyszłego absolwenta, aby pobudzić jego aktywność, chęć twórczych poszukiwań, zaangażowanie, a także umiejętność radzenia sobie w warunkach zmieniającej się rzeczywistości. Program studiów przewiduje możliwość osiągnięcia danego efektu uczenia się w ramach kilku różnych przedmiotów, np. efekt w zakresie wiedzy B1P_W07 (zna wytyczne projektowania obiektów budowlanych i ich elementów oraz związane z nimi normy branżowe, krajowe i standardy EN) jest rozwijany m.in. na zajęciach z przedmiotów Budownictwo ogólne I i II, Mechanika gruntów, Fundamentowanie, Konstrukcje betonowe I, II, III, Zaawansowane projektowanie inżynierskie. Wykłady mają formę tradycyjną, opierają się na rysunkach, wykresach oraz wzorach wraz z ich wyprowadzeniami lub mają formę prezentacji multimedialnej. W trakcie niektórych ćwiczeń studenci rozwiązują zadania problemowe z podejściem analitycznym. W trakcie zajęć laboratoryjnych studenci wykonują doświadczenia, poznają działanie maszyn i urządzeń, uczą się ich obsługi, wykonują z ich wykorzystaniem badania materiałów i elementów konstrukcyjnych. W trakcie ćwiczeń projektowych studenci, pod nadzorem nauczyciela, samodzielnie wykonują rysunki, projektują elementy i ustroje budowlane oraz obiekty budowlane o nieskomplikowanej konstrukcji, sporządzają dokumentację technologiczno-organizacyjną budowy. Studenci – oprócz typowych kompetencji zawodowych osiąganych poprzez aktywne metody kształcenia na ćwiczeniach projektowych i laboratoryjnych – uzyskują podstawowe umiejętności projektowe i badawcze, takie jak: sformułowanie problemu lub zadania, opracowanie programu badań lub przygotowanie projektu, realizacja badań, przeprowadzenie obliczeń i analizy wyników, sformułowanie wniosków, a także prezentowanie wyników badań lub projektu.

Do przekazywania treści kształcenia, które prowadzą do uzyskania kompetencji inżynierskich w zakresie wiedzy, są wykorzystywane wykłady konwencjonalne, monograficzne, konwersatoryjne i problemowe, realizowane w sposób tradycyjny oraz z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Treści kształcenia, związane z nabyciem umiejętności inżynierskich, są przekazywane również na ćwiczeniach projektowych, laboratoriach, seminariach oraz praktykach. W celu nabycia przez studentów umiejętności inżynierskich są wykorzystywane następujące metody dydaktyczne: rozwiązywanie przykładowych zadań obliczeniowych, omówienie algorytmu postępowania przy rozwiązywaniu typowych zadań inżynierskich, prezentowanie przykładowych rozwiązań projektowych, analiza przypadku, samodzielne wykonanie części obliczeniowej i graficznej w projekcie, prezentacja i korzystanie z oprogramowania do przygotowania opracowań projektowych, indywidualne korekty i omówienie projektu ze studentem, obrona projektu, wykonywanie badań laboratoryjnych, analiza wyników, opracowanie sprawozdania z badań, konsultacje indywidualne.

Podczas wykonywania pracy dyplomowej inżynierskiej oraz egzaminu dyplomowego studenci także uzyskują określone (w zależności od tematu pracy) efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności prowadzące do zdobycia kompetencji inżynierskich.

Dominującymi sposobami sprawdzania osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta są prace pisemne w formie projektów i sprawozdań lub kolokwiów pisemnych i egzaminów. Tematyka prac egzaminacyjnych oraz projektowych jest ściśle związana z tematyką zajęć. Ostateczną metodą sprawdzenia osiągnięcia efektów uczenia się jest przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej i jej obrona przed komisją egzaminu dyplomowego.

W trakcie studiów studenci muszą osiągnąć wymaganą liczbę punktów ECTS. Program studiów przewiduje uzyskanie 240 punktów ECTS. Czas kształcenia w wymiarze 8 semestrów jest właściwy ze względu na realizację programu studiów, przewidywanych treści kształcenia oraz osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Punkty ECTS odzwierciedlają przewidywany nakład pracy przeciętnego studenta, wymagany do opanowania i zaliczenia danego przedmiotu, w odniesieniu do łącznego nakładu pracy niezbędnego do zaliczenia całego semestru/roku studiów. Nakład pracy obejmuje zarówno pracę studenta w czasie zajęć zorganizowanych w Uczelni, jak i jego pracę własną. Zajęcia prowadzone na kierunku wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Praktyki zawodowe odbywają się z bezpośrednim udziałem opiekuna z ramienia zakładu pracy i Uczelni. Punkty ECTS, przypisane do przedmiotów, odzwierciedlają zarówno faktyczne godziny kontaktowe, jak i pracę własną studenta. Plan studiów zakłada, że na 1 punkt ECTS przypada nie więcej niż 30 godzin pracy studenta (godziny kontaktowe i praca własna). Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 126. Dla studiów niestacjonarnych próg punktów ECTS jest ustalony na poziomie 90 na każdej specjalności. Ponadto pracownicy dydaktyczni są zobowiązani do prowadzenia konsultacji oraz do przebywania w godzinach kontaktowych na terenie Uczelni. W związku z praktycznym charakterem studiów, studenci muszą uzyskać minimum 50% punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne, tj. na laboratoriach, ćwiczeniach projektowych, praktykach zawodowych, seminariach dyplomowych itp. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje w ramach takich zajęć, niezależnie od formy studiów, wynosi 133 na każdej specjalności.

Na kierunku Budownictwo elastyczność programu studiów, definiowaną jako umożliwienie studentowi indywidualnego wyboru modułów kształcenia w odniesieniu do części realizowanych zajęć, osiągnięto poprzez wybór specjalności po 4 semestrach kształcenia wspólnego dla całej grupy. Studenci mają do wyboru specjalności: Budownictwo ogólne, Drogi i ulice i Instalacje budowlane. Plany studiów na semestrach 5, 6, 7 i 8 zawierają przedmioty i moduły wspólne dla wszystkich specjalności oraz przedmioty specjalistyczne.

Kompetencje językowe są kształtowane podczas lektoratów języka obcego. Prowadzone są one w łącznym wymiarze 120 godzin rozłożonych równomiernie w semestrach I, II, III i IV studiów (po 30 godzin). Ten sam wymiar godzin obowiązuje na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Rozwijanie kompetencji językowych odbywa się również poprzez konieczność korzystania z obcojęzycznych źródeł, katalogów, instrukcji obsługi oraz niekiedy programów komputerowych nieposiadających wersji polskojęzycznych.

Zajęcia dydaktyczne odbywają się w grupach, a ich liczebność, która zależy od formy i rodzaju zajęć, jest zgodna z Zarządzeniem nr 89/2019 oraz 85/2021 Rektora Uczelni. Ćwiczenia, lektoraty, a także zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w grupach, których liczebność nie przekracza 30 osób. Ćwiczenia projektowe i laboratoria odbywają się w grupach stanowiących połowę grupy

ćwiczeniowej, zwykle liczących do 15 studentów. W praktyce liczebność poszczególnych grup jest mniejsza.

Regulamin studiów (§10 ust. 2) dopuszcza możliwość prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W czasie pandemii PANS w Chełmie wdrożyła i udostępniła wszystkim studentom i nauczycielom akademickim do realizacji zdalnego nauczania platformę edukacyjną "Google WorkSpace dla Szkół i Uczelni". Platforma ta to pakiet bezpłatnych narzędzi i usług firmy Google dostosowanych do potrzeb szkół i uczelni. Google WorkSpace to m. in.:

- Dysk sieciowy, czyli Dysk Google – przy pomocy którego można współdzielić i udostępniać studentom zasoby dydaktyczne (dysk.student.pwszchelm.pl),
- Google Meet – umożliwiający przekazywanie wiedzy grupie studentów uczestniczących w zajęciach zdalnych poprzez udostępnianie im: zawartości okna ekranu komputera/laptopa/tabletu prowadzącego zajęcia czy też przygotowanej prezentacji, filmu lub obrazu z kamery nagrywającej zapis z tablicy lub innej aplikacji.
- Google Classroom – moduł do tworzenia zajęć zdalnych – metodyka pracy w Classroom, tworzenie grup studenckich, tworzenie i udostępnianie zasobów w Google Classroom.
- Formularze Google – czyli narzędzia do tworzenia testów online sprawdzających nabyty poziom wiedzy studentów i weryfikację osiągniętych efektów uczenia się.

W ramach korzystania z platformy każdy student i nauczyciel akademicki PANS w Chełmie ma utworzone imienne konto. Nauczyciele akademicy mogą przy użyciu odpowiednich narzędzi tworzyć w niej grupy zajęciowe (zapisywać do nich studentów), prowadzić zajęcia zdalne oraz udostępniać studentom treści nauczania. Na etapie wdrażania platformy dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne w PANS w Chełmie, którzy chcieli nabyć lub uzupełnić swoją wiedzę w zakresie posługiwania się platformą edukacyjną w zakresie realizacji zajęć dydaktycznych prowadzonych na odległość, były przeprowadzone stacjonarne szkolenia. Dla nowo zatrudnionych pracowników zostały opracowane materiały szkoleniowe. Dla studentów, szczególnie tych przyjętych na I rok studiów, szkolenia z zakresu obsługi platformy edukacyjnej odbywały się na pierwszych zajęciach z Technologii informacyjnej. Informacje o korzystaniu z platformy znajdują się na stronie internetowej PANS w Chełmie (<https://panschelm.edu.pl/student/>).

Proces uczenia się jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Prawa i obowiązki studenta, w tym studenta będącego osobą niepełnosprawną lub przewlekle chorą, w zakresie jego indywidualnych potrzeb oraz organizacji studiów określone zostały w Regulaminie studiów (w paragrafach od 21 do 26). Na wniosek studenta Rektor może wyrazić zgodę na odbywanie studiów według indywidualnej organizacji studiów (IOS), określając formę oraz szczegółowe zasady jej odbywania. IOS jest przyznawana również studentom wyróżniającym się dobrymi wynikami w nauce, osiągającym wybitne wyniki sportowe, uczestniczącym w pracach o charakterze naukowym, skierowanym na studia w innej uczelni krajowej lub zagranicznej, studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami, przyjętym na studia w wyniku potwierdzenia wcześniej osiągniętych efektów uczenia się lub w innych, szczególnie uzasadnionych przypadkach. Indywidualny program studiów musi spełniać wymagania wynikające z konieczności osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów. Indywidualny program studiów, w tym plan studiów, zatwierdza Senat Uczelni. Indywidualna organizacja studiów przyznawana studentom z niepełnosprawnością lub przewlekle chorym nie może prowadzić do obniżenia wymagań merytorycznych i musi zapewniać osiągnięcie efektów uczenia się określonych w programie studiów. Student może, za zgodą Rektora, studiować w ramach kierunku, poza specjalnością podstawową, także inne specjalności.

Praktyki studenckie wraz z wiedzą teoretyczną przekazywaną podczas całego toku studiów stanowią integralną część procesu kształcenia na kierunku Budownictwo. Praktyki zawodowe odbywają się w łącznym wymiarze 6 miesięcy, co odpowiada 960 godzinom dydaktycznym. Podczas realizacji praktyk studenta obowiązuje 8-godzinny dzień. W związku z tym, że Uczelnia wyznacza uczelnianego opiekuna praktyk, a instytucja, w której student odbywa swoje praktyki, jest zobowiązana do wyznaczenia zakładowego opiekuna, podczas realizacji praktyk student uzyskuje punkty ECTS przy bezpośrednim udziale nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Dla wszystkich specjalności praktyki odbywają się w ramach Ćwiczeń terenowych oraz Praktyki budowlanej. W programie studiów na realizację praktyk studenckich poświęcono łącznie 32 punkty ECTS. Ćwiczenia terenowe odbywają się na II i VI semestrze studiów i trwają 3 tygodnie w wymiarze 120 godzin, co daje łącznie 240 godzin. Przypisano im 8 punktów ECTS. Praktyka budowlana odbywa się w okresie wakacyjnym po zajęciach w II, IV i VI semestrze studiów. Praktyka budowlana I trwa 4,5 tygodnia w wymiarze 180 godzin i przypisano jej 6 punktów ECTS, Praktyka budowlana II trwa 8,5 tygodnia w wymiarze 330 godzin i przypisano jej 11 punktów ECTS, natomiast Praktyka budowlana III trwa 5,5 tygodnia w wymiarze 210 godzin i przypisano jej 7 punktów ECTS. Łącznie Praktyka budowlana ma wymiar 720 godzin i przypisano jej 24 punktów ECTS.

Podstawowym celem praktyk studenckich jest stworzenie warunków do pogłębienia treści przekazywanych w toku zajęć dydaktycznych i skonfrontowania ich z praktyką, jak również umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania doświadczeń i umiejętności związanych z dziedziną budownictwa. Praktyki kształtują umiejętności praktyczne i rozwijają umiejętność działania zespołowego. Umożliwiają absolwentom kierunku Budownictwo odnalezienie swojego miejsca na rynku pracy poprzez właściwe zrozumienie zasad, organizacji i mechanizmów funkcjonowania branży budowlanej oraz jej podmiotów, efektywną działalność praktyczną, przy jednoczesnym respektowaniu i wdrażaniu zasad etycznych.

Studenci odbywają praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach, biurach projektów oraz innych instytucjach administracji państwowej i samorządowej związanej z budownictwem. Studenci samodzielnie poszukują miejsca realizacji praktyki, uwzględniając jego specyfikę i dostosowanie profilu wykonywanej działalności do możliwości osiągnięcia efektów uczenia się zawartych w programie praktyki/studiów. Mogą też realizować praktyki w firmach, z którymi Uczelnia zawarła umowy o współpracy. Zaliczenie praktyki odbywa się dwuetapowo: przez opiekuna z ramienia przedsiębiorstwa (który wydaje pisemną opinię) i przez opiekuna z ramienia Uczelni. Przed rozpoczęciem praktyk student podpisuje porozumienie w sprawie praktyk. Student prowadzi na bieżąco dokumentację w dzienniku praktyk, w postaci zapisów czynności wykonywanych podczas praktyki potwierdzonych pieczętą placówki i podpisem opiekuna praktyki z ramienia zakładu pracy. Ocenę osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się przeprowadza opiekun praktyk z ramienia uczelni, po przedstawieniu przez studenta sprawozdania, dzienniczka praktyk oraz rozmowy ze studentem na temat przebiegu praktyki. Praktyki odbywają się na podstawie Regulamin zajęć praktycznych i praktyk zawodowych (Załącznik do Zarządzenia nr 82/2019 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Chełmie z dnia 27 września 2019 r. w sprawie Regulaminu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Chełmie). Szczegółowe cele, zadania i zakres praktyki określają: program praktyki oraz warunki zaliczenia praktyki. Praktyki na kierunku Budownictwo są realizowane w wymiarze zgodnym z planem studiów oraz podlegają zaliczeniu. Ponadto do programu studiów wprowadzono przedmiot Wprowadzenie do praktyk zawodowych (semestr II) stanowiący przygotowanie do praktyk. W jego trakcie studenci są

szczegółowo zapoznawani z organizacją praktyk, obowiązującą dokumentacją oraz warunkami ich zaliczenia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia uchwała Senat Uczelni – zasady rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2022/23 zostały określone w Uchwałach nr 2/CL/2021 i 1/CLIX/2022 Senatu PWSZ w Chełmie, na rok akademicki 2023/24 w Uchwale nr 1/CLX/2022 Senatu PANS w Chełmie. Przyjęcie kandydatów następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego, które uwzględnia wyniki egzaminu maturalnego i oceny na świadectwie ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej lub świadectwie dojrzałości lub innym dokumencie uzyskanym za granicą. Rekrutacja odbywa się w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów. Postępowanie kwalifikacyjne obejmuje konkurs świadectw dojrzałości/dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia. Na kierunku Budownictwo brane są pod uwagę wyniki lub oceny z egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości przeliczane na punkty kwalifikacyjne z następujących przedmiotów: język obcy nowożytny zdawany jako przedmiot obowiązkowy i jeden z przedmiotów wskazanych przez kandydata (matematyka, fizyka lub informatyka). Z pominięciem konkursu świadectw dojrzałości/dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia, na I rok studiów pierwszego stopnia mogą być przyjmowani laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego.

Kandydaci na I rok studiów mogą dokonać potwierdzenia (weryfikacji i uznania) efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów, w ramach edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Zasady potwierdzania uzyskanych w ten sposób efektów uczenia się określono w Regulaminie zatwierdzonym Uchwałą nr 6/CXXXV/2019 Senatu PWSZ w Chełmie. Możliwe jest zaliczenie osobie ubiegającej się o uznanie efektów uczenia się określonych przedmiotów (w tym zajęć praktycznych i praktyk zawodowych) wraz z przypisanymi efektami uczenia się oraz punktami ECTS. Można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Osoby przyjęte na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się są włączone do regularnego trybu studiów i zwolnione z realizacji przedmiotów, dla których efekty zostały uznane w procesie potwierdzania efektów uczenia się lub mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów.

Przenoszenie oraz uznawanie punktów ECTS przypisanych do zajęć, w tym zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zaliczonych przez studenta w PANS w Chełmie lub w innej uczelni, w tym zagranicznej, następuje zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie studiów (Uchwała nr 2/CLVIII/2022 Senatu PWSZ w Chełmie). Decyzję o przeniesieniu punktów ECTS przypisanych do zajęć podejmuje na wniosek studenta Dyrektor Instytutu NTiL po stwierdzeniu zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Dyrektor Instytutu może wystąpić z wnioskiem o opinię do prowadzącego przedmiot lub opiekuna praktyk.

Zasady weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów zostały określone w Zarządzeniu nr 110/2021 Rektora PWSZ w Chełmie. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie efektów, tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Weryfikacja uwzględnia efekty uczenia się dla zajęć, praktyk zawodowych i w procesie dyplomowania. Zasady dotyczą wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne bez względu na rodzaj zatrudnienia i formę prowadzonych zajęć. Szczegółowy program zajęć wraz z wykazem literatury oraz warunki zaliczenia danego rodzaju zajęć

(zasady weryfikacji efektów uczenia się), prowadzący zajęcia przedstawia do wiadomości studentów w okresie dwóch tygodni od ich rozpoczęcia. Przy weryfikacji efektów uczenia się przyjmuje się, że uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu lub zaliczenia kończącego zajęcia, z zajęć praktycznych, pracy dyplomowej oraz praktyk zawodowych potwierdza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się na co najmniej minimalnym poziomie. Podstawą zaliczenia zajęć kończących się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę jest uczestnictwo studenta w przewidzianych w programie studiów zajęciach dydaktycznych, aktywność studenta na zajęciach, pozytywne wyniki bieżącej kontroli kompetencji oraz oceny prac wynikających z programu zajęć, w tym prac kontrolnych, testów, sprawdzianów, projektów i innych.

Weryfikacja efektów uczenia się dla zajęć polega na sprawdzeniu wyników pracy studenta i określeniu, czy zostały osiągnięte przez studenta efekty uczenia się określone w karcie (sylabusie) przedmiotu. Jest ona dokonywana przez nauczyciela akademickiego, a o jej wynikach jest informowany student. W celu potwierdzenia weryfikacji wszystkich założonych efektów uczenia się nauczyciel akademicki, na polecenie Dyrektora Instytutu NTiL, może zostać zobowiązany do wypełnienia Arkusza weryfikacji efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się dla zajęć praktycznych i praktyk zawodowych polega na sprawdzeniu, czy student osiągnął założone dla praktyk zawodowych efekty uczenia się zawarte w karcie (sylabusie) przedmiotu. Opiekun praktyk zawodowych dokonuje weryfikacji efektów uczenia się w oparciu o opinię opiekuna praktyk zawodowych z instytucji, w której praktyki zawodowe były realizowane, a także w oparciu o przedłożoną przez studenta dokumentację określoną w programie wraz z ankietą zawierającą ocenę opiekuna i samoocenę studenta. Ocena wstępna jest dokonywana na podstawie przedstawionego przez studenta uszczegółowionego harmonogramu / programu praktyki. Ocena bieżąca obejmuje ocenę przebiegu praktyki zawodowej przez zakładowego opiekuna praktyki i samego praktykanta, natomiast ocena przebiegu praktyki zawodowej przez opiekuna uczelnianego jest oceną końcową. Na ocenę końcową składa się poziom wykorzystania przez studenta wiedzy i umiejętności oraz weryfikacja w praktycznym działaniu przydatności do zawodu poprzez ocenę posiadanych kompetencji społecznych. Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest między innymi respektowanie regulaminu praktyk oraz zgodność praktyk z założonym programem praktyki i spełnienie warunków zaliczenia praktyki.

Weryfikacja efektów uczenia się w procesie dyplomowania polega w szczególności na sprawdzeniu, czy zostały osiągnięte efekty uczenia się przyjęte dla seminarium dyplomowego, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową, i jest dokonywana przez promotora. Prace dyplomowe są ponadto weryfikowane w systemie antyplagiatowym zgodnie z procedurą weryfikacji prac dyplomowych (Zarządzenie nr 88/2021 Rektora Uczelni).

Nauczyciel, opiekun praktyk lub promotor dokonuje analizy osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, a ewentualne propozycje zmian w karcie (sylabusie) przedmiotu przedkłada Kierownikowi Katedry Budownictwa i Dyrektorowi Instytutu NTiL, który przekazuje je Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Kierunku Budownictwo. Zbiorczej weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dokonuje ww. komisja kierunkowa w oparciu o: wybrane losowo karty (sylabusy) przedmiotów, informacje uzyskane od prowadzących zajęcia, opiekunów praktyk zawodowych na temat weryfikacji efektów uczenia się, wykaz ocen z zaliczeń, egzaminów, zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, wybrane losowo prace zaliczeniowe/egzaminacyjne studentów dokumentujące weryfikację efektów uczenia się, dokumentację praktyk zawodowych, wybrane losowo prace dyplomowe. Komisja kierunkowa formułuje wnioski i zalecenia służące doskonaleniu weryfikacji efektów uczenia się i przedkłada je Dyrektorowi INTiL.

Zasady dyplomowania zostały ustalone w Zarządzeniu nr 89/2021 Rektora Uczelni. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania odpowiada Dyrektor Instytutu NTiL. We współpracy z Kierownikiem Katedry Budownictwa weryfikuje on zgodność tematów prac dyplomowych z efektami uczenia się określonymi dla danego kierunku studiów oraz zatwierdza je. Studentowi przysługuje prawo zapoznania się z oceną i recenzją pracy. Podczas egzaminu dyplomowego Komisja egzaminacyjna ocenia stopień opanowania przez dyplomanta efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, właściwych dla kierunku studiów.

Monitoring losów absolwentów kierunku Budownictwo jest dokonywany przez Biuro Karier PANS w Chełmie. Badanie ankietowe dotyczące monitorowania losów zawodowych absolwentów jest przeprowadzane w formie ankiety, którą absolwenci mogą wypełniać w wersji papierowej lub elektronicznej (dostęp przez stronę <http://zak.pwsz.chelm.pl/>, ankieta: Badanie losów absolwentów <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeCE6ncbUKAPCf9iXFlb0Ouxdm50vehnrWpF2eTcVL5iEOYA/viewform>). Ankieta składa się z metryczki oraz 16 pytań. Przed rozpoczęciem udziału w badaniu absolwenci wypełniają formularz, w którym deklarują zgodę na udział w badaniu i przetwarzanie przez Uczelnię niezbędnych danych osobowych. Udział w badaniu jest dobrowolny. Ankieta wraz z formularzem danych osobowych w wersji papierowej jest dystrybuowana za pośrednictwem Działu Obsługi Studenta Instytutu NTiL w ramach czynności poprzedzających i/lub kończących przygotowania do obrony prac dyplomowych. Student ma prawo wyboru formy, w jakiej wypełni ankietę, gdy uzyska już status absolwenta. W dwóch minionych latach w okresie pandemii (badanie roczników 2019/2020 oraz 2020/2021) dodatkowo umożliwiono absolwentom pozostawianie wypełnionych ankiet w znaczonych pudełkach znajdujących się przy wejściach do budynków dydaktycznych. Istniała również możliwość przesłania wypełnionej ankiety pocztą tradycyjną. W przypadku absolwentów kierunku Budownictwo uzyskano 50% zwrotność ankiet. Wynika z nich, że wszyscy badani pracowali w trakcie studiów. W połowie przypadków była to praca związana z kierunkiem studiów (w chwili badania pracowała połowa respondentów, zatrudnieni byli na umowę o pracę). Wszyscy badani intensywnie poszukiwali pracy w trakcie studiów i tuż po ich ukończeniu, składając średnio od 1 do 5 aplikacji u pracodawców. Najczęściej korzystali w procesie poszukiwania pracy z pomocy znajomych i rodziny. Połowa z badanych uczestniczyła w szkoleniach podczas studiów związanych bezpośrednio z tematyką studiów. Wszyscy uczestniczący w badaniu stwierdzili, że studia całkowicie spełniły ich oczekiwania. Wysoko ocenili też przydatność wiedzy i umiejętności wyniesionych z Uczelni, jak również praktycznego przygotowania do potrzeb rynku pracy. Tylko jedna z badanych osób wskazała, że zamierza podjąć dalszą naukę. Połowa z badanych rozważyła rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Oczekiwania badanych co do wynagrodzenia za pracę zaczynają się od 4000 zł. Nikt z badanych w momencie wypełniania ankiety nie wskazał na gotowość wyjazdu za granicę w celu uzyskania wysoko płatnej pracy, aczkolwiek plany te mogą ulec zmianie (połowa z badanych odpowiedziała bowiem: "brak konkretnych planów" w przypadku, jeśli nie znajdą w Polsce pracy zgodnej z oczekiwaniami).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku Budownictwo, zatrudniona w Katedrze Budownictwa, składa się z 1 profesora tytularnego, 3 doktorów habilitowanych, 8 doktorów oraz 5 magistrów (1 zatrudniony do 27.09.2022 r.). Są oni zatrudnieni na stanowiskach dydaktycznych:

profesora (1 osoba), profesora uczelni (3 osoby), adiunkta (7 osób), asystenta (4 osoby), docenta (1 osoba), starszego wykładowcy (1 osoba). Ponadto w zajęciach praktycznych w laboratorium kadre nauczycieli akademickich wspomaga referent techniczny zatrudniony w Centrum Studiów Inżynierskich PANS w Chełmie. Zajęcia z przedmiotów niekierunkowych prowadzą dodatkowo pracownicy innych jednostek PANS w Chełmie. Spośród pracowników Katedry Budownictwa dla 6 osób PANS w Chełmie jest podstawowym miejscem pracy (osoby zatrudnione na pełnym etacie). Ponadto dla 4 osób PANS w Chełmie jest jedyną Uczelnią, w której prowadzą zajęcia dydaktyczne, lecz w wymiarze godzin mniejszym od wymaganego do zatrudnienia na pełny etat na podstawowym miejscu pracy. Wynika to ze stale zmniejszającej się liczby studentów kierunku Budownictwo (w roku akademickim 2016/2017 studiowało 139 studentów, w roku akademickim 2021/2022 – 87 studentów; w roku 2016 na podstawowym miejscu pracy było zatrudnionych 9 osób prowadzących zajęcia na kierunku Budownictwo, w 2021 r. – 4 osoby, obecnie 6 osób).

Pracownicy dydaktyczni zatrudnieni na dodatkowym miejscu pracy oraz część osób, która podjęła zatrudnienie w PANS na podstawowym miejscu pracy, rekrutuje się przede wszystkim z Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej i reprezentuje dyscyplinę Inżynieria Lądowa i Transport, która w ostatniej ewaluacji dyscyplin naukowych uzyskała najwyższą kategorię naukową A+, jako jedyna w Polsce. O wysokich kompetencjach kadry dydaktycznej świadczy jej dorobek naukowo-dydaktyczny zaprezentowany w Załączniku nr 4. Dwie osoby w ocenianym okresie zostały uhonorowane Medalem Komisji Edukacji Narodowej, jedna osoba Medalem Srebrnym za Wieloletnią Służbę, Brązowym Krzyżem Zasługi, Srebrną Honorową Odznaką PZITB, Nagrodą PZITB im. prof. Aleksandra Dyżewskiego. 4 osoby posiadają uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, 1 osoba uprawnienia budowlane projektowe w specjalności konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń, 1 osoba licencję zarządcy nieruchomości wydaną przez UMiRM i kwalifikacje geodety uprawnionego wydane przez GUGiK. Łączą one działalność dydaktyczną i zawodową w budownictwie.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz ich przygotowanie dydaktyczne odpowiadają przyjętemu programowi studiów oraz zapewniają realizację wymaganych efektów uczenia się. Zajęcia dydaktyczne są prowadzone przez wykwalifikowaną kadre, która posiada udokumentowany publikacjami dorobek naukowy, z zakresu związanego z treściami programowymi przedmiotów, w renomowanych czasopismach zagranicznych oraz krajowych, a także w kilku przypadkach posiada udokumentowany dorobek zawodowy. Wyniki własnych prac naukowo-badawczych kadry dydaktycznej znajdują odzwierciedlenie we wprowadzanych zmianach w treściach przekazywanych na zajęciach z przedmiotów, do których sylabusy tworzą pracownicy PANS w Chełmie. Zmiany te mają na celu zdobywanie przez studentów kierunku Budownictwo aktualnej, w odniesieniu do postępu naukowego i technicznego wiedzy, umiejętności i kształcenie zdolności poznawczych. Wyniki prac badawczych prowadzonych przez pracowników są systematycznie wykorzystywane do uatrakcyjniania prowadzonych zajęć dydaktycznych i uzupełniania ich o treści dotyczące najnowszych technologii stosowanych w budownictwie. Uczelnia kładzie duży nacisk na rozwój własnej kadry dydaktycznej, stymulując rozwój naukowy pracowników zatrudnionych w podstawowym miejscu pracy w PANS w Chełmie na stanowiskach asystentów i powierza im prowadzenie zajęć dydaktycznych zgodnie z ich zainteresowaniami naukowymi (2 osoby mają otworzone przewody doktorskie). Dzięki doświadczeniu zdobytym podczas prowadzenia prac badawczych w uczelniach, które stanowią ich podstawowe miejsce pracy, a także w efekcie badań, prac projektowych, ekspertyz, opinii wykonywanych na potrzeby środowisk gospodarczych, kadra posiada właściwe kompetencje do realizacji zajęć. W ramach działań realizowanych w celu poprawy jakości kształcenia

wykładowcy mają również możliwość uczestniczenia w szkoleniach pedagogicznych, podnoszących ich kompetencje dydaktyczne. Dwie osoby ukończyły szkolenie z zakresu funkcjonowania studentów z niepełnosprawnościami w środowisku akademickim. Ważnymi elementami polityki kadrowej są systematyczne oceny działalności dydaktycznej i organizacyjnej nauczycieli akademickich (oceny okresowe), jak również wnioskowanie o nagrody oraz odznaczenia państwowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1	Wzrost liczby zatrudnienia nauczycieli akademickich w PWSZ na podstawowym miejscu zatrudnienia, co spowodowałoby zwiększenie wykorzystania możliwości do prowadzenia prac badawczych w świetnie wyposażonych laboratoriach Jednostki	Stan i strukturę zatrudnienia kształtują potrzeby merytoryczne w zakresie dydaktyki i organizacji. Ze względu na malejącą liczbę studentów zwiększenie zatrudnienia nie jest możliwe. W roku akademickim 2016/2017 studiowało 139 studentów, w roku akademickim 2021/2022 87 studentów; w roku 2016 na podstawowym miejscu pracy było zatrudnionych 9 osób prowadzących zajęcia na kierunku Budownictwo, w 2021 r. – 4 osoby, obecnie 6 osób. Uczelnia stale monitoruje spełnienie wymagań ustawowych: liczba godzin zajęć określonych w programie studiów realizowanych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy w roku akademickim 2021/2022 wynosiła 2120 (na łącznie 3845 h, co stanowi ponad 55%).
2	Zwiększenie aktywności w prowadzeniu i publikowaniu wyników badań (zwłaszcza przez niektórych nauczycieli przedstawionych do minimum kadrowego – w wykazie publikacji nieliczne (1 lub 2 publikacje z ostatnich 5 lat – dotyczy 5 osób)	Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uczelnie zawodowe nie mają obowiązku prowadzenia badań naukowych. Ze względu na małą wartość wskaźnika N. dyscyplina Inżynieria Lądowa i Transport w PANS w Chełmie nie podlega ewaluacji i nie otrzymuje części subwencji przeznaczonej na badania naukowe. Kadra zatrudniona jest na stanowiskach dydaktycznych. Jedynie osoby zatrudnione dodatkowo w innych uczelniach na stanowiskach badawczych prowadzą badania naukowe i publikują ich wyniki. W ocenianym okresie jedna osoba zatrudniona na podstawowym miejscu pracy w PANS otworzyła przewód doktorski i prowadzi badania naukowe w celu awansu zawodowego.
3	Odciążenie od prac organizacyjnych i administracyjnych młodych pracowników zatrudnionych w PWSZ jako miejscu pracy podstawowym, umożliwiając w ten sposób zapewnienie młodym pracownikom nauki odpowiednich warunków do rozwoju naukowego	Zadania z zakresu działalności organizacyjnej i administracyjnej są przydzielane pracownikom Katedry Budownictwa równomiernie, ale jednocześnie doceniana jest aktywność i zaangażowanie wyróżniających się pracowników, którzy często podejmują się realizacji różnych działań z własnej inicjatywy.

4	Podjęcie skutecznych działań aktywizujących nauczycieli akademickich w zakresie istniejących możliwości współpracy międzynarodowej	Pracownicy Katedry we współpracy z Narodowym Uniwersytetem Lotniczym opracowali wniosek o grant badawczy w Programie Wspólnych Projektów Badawczo-Rozwojowych na lata 2022-23 NAWA. Ze względu na sytuację epidemiczną w ostatnich dwóch latach mobilność międzynarodowa pracowników była ograniczona. Również sytuacja geopolityczna nie sprzyja współpracy z ośrodkami z Europy Wschodniej, z którymi Uczelnia nawiązała kontakty w przeszłości.
---	--	---

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Infrastruktura PANS w Chełmie znajduje się na terenie miasta Chełm oraz w Deputyczach Królewskich 55, gmina Chełm (Centrum Studiów Inżynierskich – CSI). Kierunek Budownictwo funkcjonuje w ramach Instytutu Nauk Technicznych i Lotnictwa, którego Dział Obsługi Studenta mieści się przy ul. Pocztowej 54C w Chełmie. Zajęcia dydaktyczne odbywają się w budynkach zlokalizowanych przy ul. Pocztowej 54 i 54C, w salach dydaktycznych i aulach wykładowych, oraz w hali sportowej. Praktyczne zajęcia laboratoryjne (oraz część wykładów) odbywają się w CSI – jest to kompleks budynków laboratoryjnych, w jednym z nich jest laboratorium budownictwa o powierzchni 2009,64 m². Znajduje się w nim 6 specjalistycznych laboratoriów wyposażonych w innowacyjny sprzęt badawczy umożliwiający naukę na kierunku Budownictwo. Są to: Laboratorium Fizyki Budowli, Laboratorium Materiałów i Nawierzchni Drogowych, Laboratorium Mechaniki Gruntów, Laboratorium Geodezji, Laboratorium Materiałów Budowlanych i Laboratorium Geologii.

Wszystkie pracownie laboratoryjne mają wydzieloną przestrzeń do prowadzenia zajęć o charakterze wykładowym oraz ćwiczeniowym. Sale są wyposażone w ławki i stoliki, krzeselka z blatem, tablice ścienne, rzutniki, stanowiska komputerowe oraz panele multimedialne. Są również wyposażone w specjalistyczne maszyny, urządzenia i narzędzia zorganizowane w stanowiska dydaktyczne, służące do prowadzenia kształcenia praktycznego. Przykładowo są to: zestaw do akustyki, czterokanałowy analizator dźwięku, zestaw do pomiaru współczynnika przenikania U, kamera termowizyjna, mierniki wilgotności, bęben ścieralny Los Angeles, zestaw do oznaczenia gęstości objętościowej, urządzenia laboratoryjne i akcesoria do analizy sitowej, automatyczny, mikroprocesorowy penetrometr, aparat do pomiaru temperatury łamliwości asfaltów, automatyczny aparat do oznaczania temperatury mięknięcia, zestaw do badań Marshalla, zestaw aparatury do trójosiowego ścinania gruntów, maszyna do testów CBR, uniwersalna maszyna z regulowaną szybkością, ubijak Prokora i CBR, Edometr-3 stanowiskowy, georadar do badań nieniszczących podłoża gruntowego z oprogramowaniem komputerowym, dalmierz laserowy ręczny, niwelator elektroniczny, zestaw odbiornika ruchomego GPS RTK z oprzyrządowaniem, tachimetr elektroniczny, wykrywacz urządzeń podziemnych, stanowisko do badania betonu, niezależne stanowisko do badań próbek cementu na zginanie i ściskanie, mieszarki laboratoryjne do przygotowania mieszanek betonowych i zapraw, elektroniczne wagi laboratoryjne, wstrząsarka do badania składu ziarnowego kruszyw, zestaw do badania gęstości nasypowej kruszyw, suszarka termostatyczna próżniowa, zestaw do określania

położenia zbrojenia w betonie, położenia rur i ich złączy, komora klimatyzacyjna do przechowywania próbek, aparat Blainea, aparat Vicata, stolik rozptywowy do badania konsystencji zapraw, tarcza Bóhmego do badania ścieralności, aparat Graf-Kaufmanna, przyrząd Amslera do badania skurczu, piec mufłowy, piła elektryczna z tarczą diamentową do betonu, betonoskop – ultradźwiękowy tester betonu, polerka do próbek, piła do przecinania próbek z chłodzeniem, młotek Schmitta, mikroskop do oceny skał z kamerą i oprogramowaniem do archiwizacji. Szczegółowy wykaz dostępnych urządzeń badawczych dostępnych w Laboratoriach znajduje się w Załączniku nr 5.

Do dyspozycji studentów są pracownie i laboratoria komputerowe (ul. Pocztowa 54, 54C, CSI) wyposażone w nowoczesny sprzęt IT (tj. aula mająca 40 stanowisk komputerowych, trzy sale po 30 stanowisk każda, dwie sale po 20 stanowisk oraz dwa laboratoria po 15 stanowisk). Studenci mogą również korzystać z laboratorium mobilnych technik multimedialnych wyposażonego w 15 laptopów z dedykowanym oprogramowaniem. Wszystkie stanowiska komputerowe posiadają 22-24 calowe monitory LCD oraz są wyposażone w systemy operacyjne z rodziny MS Windows 7/10/11 oraz użytkowe i dziedzinowe oprogramowanie edukacyjne, co zapewnia elastyczność prowadzenia zajęć. Dodatkowo każda pracownia i laboratoria są wyposażone w szybkie łącze internetowe, projektor multimedialny i drukarkę. Dostępny jest również ploter i skaner do wydruków i skanów powierzchni wielkoformatowych A0+. Komputery mają podstawowe i specjalistyczne oprogramowanie, np. pakiet Office, AutoCAD, Revit, Civil 3D, Statistica, MatLab, SpecBud, DeoMap, Mathcad, Solid Edge, FEMapp. MathLab, Abaqus, LabVIEW, Robot, Konstruktor, Norma PRO, MikroMap, WinKalk i wiele innych. Studenci kierunku Budownictwo mają również możliwość pobierania i użytkowania na swoich komputerach bezpłatnie oprogramowania firmy AutoCAD oraz Siemens.

Pracownie i laboratoria komputerowe posiadają stałe, internetowe łącze światłowodowe o przepustowości 0,5 GB i są dostępne dla studentów od rana do późnych godzin wieczornych. Każdy student: posiada własne konto w serwisie Wirtualna Uczelnia (system obsługi studentów), ma możliwość korzystania z indywidualnego, uczelnianego adresu e-mail oraz ma zapewniony autoryzowany bezprzewodowy dostęp do Internetu na terenie całej Uczelni.

Laboratoria w CSI (dla kierunku Budownictwo) są usytuowane w dwukondygnacyjnym budynku, w którym umożliwiono swobodne poruszanie się osobom niepełnosprawnym. Przestronne pomieszczenia laboratoryjne znajdujące się na parterze oraz pracownie ćwiczeniowe usytuowane na piętrze, również sprzyjają wygodnej nauce i pracy. Główne wejścia do budynku mają podjazdy, pozwalające osobom niepełnosprawnym na szybkie i swobodne poruszanie się. Do dyspozycji studentów i pracowników jest winda w głównej części korytarza. Posadzki znajdują się na poziomie gruntu, co zapewnia swobodę komunikacji. Na terenie obiektu nie występują bariery urbanistyczne. Wszystkie pomieszczenia znajdujące się na obu kondygnacjach są pozbawione przeszkód, takich jak progi czy schody. Drzwi wejściowe i wewnętrzne mają szerokość zapewniającą wygodę użytkownika osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Chodniki łączące budynek z parkingiem są wyłożone kostką brukową, wolne od uskoków, progów oraz pochyłych podjazdów. W pełni przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych jest również budynek przy ul. Pocztowej 54 C, w którym znajduje się Dział Obsługi Studenta INTIL.

Praktyki mogą odbywać się w jednostkach gospodarczych, instytucjach publicznych, instytucjach naukowo-badawczych, instytucjach oświatowych, placówkach kultury z którymi Uczelnia współdziała na podstawie zawartych umów (firma Perfect Sp. z o.o., P.P.H.U. Antro, Project Architecture Paweł Kusz vel Sobczuk) bądź porozumień lub w ramach zorganizowanej przez Uczelnię działalności, pozwalającej osiągnąć założone cele i efekty kształcenia (przedsiębiorstwa wskazane przez studentów).

Studenci mogą korzystać z zasobów bibliotecznych w ramach Biblioteki Głównej PANS w Chełmie przy ul. Pocztowej 54. Wewnętrzną strukturę organizacyjną Biblioteki Głównej tworzą: Wypożyczalnia Książek i Zbiorów Multimedialnych, Czytelnia Główna, Oddział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów. Zbiory Biblioteki mają charakter naukowy, obejmują wydawnictwa piśmiennicze i specjalne. Księgozbiór jest gromadzony zgodnie z potrzebami Uczelni i obejmuje literaturę z zakresu przedmiotów nauczania na wszystkich kierunkach i specjalnościach. Zasoby biblioteczne to także szeroki wybór różnego rodzaju publikacji informacyjnych – encyklopedii, leksykonów, słowników oraz pomocy dydaktycznych w postaci zbiorów elektronicznych. Zbiory biblioteczne liczą ogółem ponad 45 tys. woluminów zinwentaryzowanych (45035 stan w dniu 31.12.2021 r.) w tym zbiory specjalne – 1240 egz. Księgozbiór dedykowany dla kierunku Budownictwo jest gromadzony sukcesywnie i liczy 3875 woluminów. Biblioteka gromadzi czasopisma polskie i zagraniczne z różnych dziedzin wiedzy. Aktualnie posiada 286 tytułów, w tym 61 z prenumeraty, pozostałe z darów. Liczba tytułów czasopism dotyczących budownictwa to 27. Czasopisma gromadzone są i udostępniane w Czytelni. Użytkownikami Biblioteki są studenci studiów stacjonarnych, słuchacze studiów podyplomowych, pracownicy naukowcy, pracownicy administracyjni. Ze zbiorów czytelnicy mogą korzystać osoby niebędące studentami lub pracownikami Uczelni. Ponadto Biblioteka umożliwia korzystanie ze zbiorów innych bibliotek poprzez prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych. Księgozbiór jest na bieżąco uzupełniany poprzez realizację dezyderatów składanych przez nauczycieli akademickich. Studenci oraz pracownicy Uczelni mogą korzystać z elektronicznych źródeł informacji naukowej w ramach pakietu baz oferowanych przez Wirtualną Bibliotekę Nauki, np. Elsevier i Willey, Springer, Scopus, Web of Knowledge, EBSCO oraz Nature i Science, które są dostępne na podstawie ogólnokrajowych licencji akademickich, finansowanych w całości przez MEiN. Dostęp do zasobów jest możliwy z komputerów znajdujących się w Bibliotece oraz z komputerów zarejestrowanych w sieci Uczelni. Istnieje również dostęp do baz EBSCO oraz Ibuk Libra z sieci Uczelni lub za pomocą konta osobistego. Zakupiony został dostęp do bazy Academic Research Source zawierający e-booki z różnych dziedzin wiedzy, w tym ponad 7865 książek z zakresu architektury i budownictwa. Biblioteka zapewnia także korzystanie z ogólnodostępnych baz danych z różnych dziedzin wiedzy oraz czasopism w wersji on-line. W celu zapewnienia zintegrowanego wyszukiwania w zasobach źródeł elektronicznych Biblioteka udostępnia wyszukiwarkę naukową EBSCO (EDS). Ścieżka dostępu znajduje się na stronie internetowej Biblioteki (<http://biblioteka.panschelm.edu.pl/>). Biblioteka pracuje w systemie komputerowym SOWA2/MARC21. Ogólna liczba używanych komputerów w Bibliotece wynosi 20 sztuk, w tym: podłączonych do Internetu – 20, dostępnych dla czytelników – 13, jako terminale katalogowe – 3, do prac w zakresie opracowywania biblioteczno-bibliograficznego – 4, do ewidencji czytelników i udostępnień – 3. Katalog zasobów bibliotecznych jest dostępny w Internecie. Katalogi on-line obejmują wszystkie zbiory gromadzone w Bibliotece (tj. książki, dok. dźwiękowe, filmowe, elektroniczne, normy, czasopisma, mapy). Specjalny program umożliwia dostęp elektroniczny do konta wypożyczeń oraz zamawianie książek on-line.

Biblioteka Główna ułatwia korzystanie z zasobów osobom niepełnosprawnym. Jeśli student jest osobą z dysfunkcją narządu wzroku lub słuchu może skorzystać ze stanowisk komputerowych wyposażonych w oprogramowanie udźwiękawiające tekst. Stanowiska takie dostępne są w liczbie 10 sztuk. Każdą książkę oraz czasopismo w wersji papierowej można przeczytać w powiększeniu na ekranie elektronicznego powiększalnika, a także skorzystać z przenośnych lup zapewniających powiększone teksty wysokiej jakości i pozbawione zniekształceń. Czytelnik z niepełnosprawnością ruchową ma do dyspozycji dostosowane stanowisko komputerowe wyposażone w ergonomiczne

krzesło i biurko, a każdy komputer wyposażony został w mysz komputerową Trackball odciążającą nadgarstek i mięśnie przedramienia. Student będący osobą niepełnosprawną ma prawo do korzystania z zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach. Możliwa jest również pomoc przydzielonego asystenta.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się weryfikację zasobów bibliotecznych pod kątem najpopularniejszych pozycji literatury	Uczelnia określa zapotrzebowanie na zakup zbiorów bibliotecznych oraz pomocy dydaktycznych na podstawie wpływających wniosków od nauczycieli akademickich i studentów PANS w Chełmie. Pracownicy Biblioteki zbierają dezyderaty/zamówienia na każdy rok kalendarzowy. Zamówień można dokonywać osobiście w siedzibie Biblioteki PANS w Chełmie lub drogą elektroniczną, formularz zamówienia znajduje się na stronie http://biblioteka.panschelm.edu.pl/?page_id=38 . Prowadzi się również analizę wykazów literatury zawartych w Programach studiów. Na bieżąco analizowane są dane statystycznie generowane przez program biblioteczny Sowa SQL Standard z uwzględnieniem zapotrzebowania na określone tytuły; liczby osób oczekujących na zamówione książki oraz najczęściej wypożyczanych pozycji. Brak dostępności poszczególnych tytułów na rynku wydawniczym ma znaczący wpływ na możliwość zapewnienia literatury wymienionej w Syllabusach. W celu zwiększenia dostępności, Biblioteka umożliwia sprowadzanie niedostępnych w Bibliotece PANS książek z innych bibliotek krajowych w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych oraz uruchomiła terminal darmowej wypożyczalni zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej Academica, oferującej dostęp do ponad 3 milionów publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

PANS w Chełmie, w tym Katedra Budownictwa, współpracuje w sposób ciągły z podmiotami zewnętrznymi, tj. przedsiębiorstwami wykonawczymi, projektowymi, zakładami produkcji materiałów budowlanych, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi władzami. Współpraca ta ma charakter wieloaspektowy. Dotyczy ona organizacji praktyk (na podstawie podpisanych umów o współpracy i porozumień), a także organizacji szkoleń, seminariów, kursów itp., m.in. w 2019 r. Katedra Budownictwa wraz z firmami ULTRA TRADE oraz TECHNOBAZALT-INVEST z Kijowa zorganizowała seminarium naukowo-techniczne poświęcone zastosowaniom włókien bazaltowych w budownictwie. W 2021 r. wraz z Katedrą Inżynierii Procesów Budowlanych Politechniki Lubelskiej oraz firmą ISK

Engineering Sp. z o.o. zorganizowały Konferencję naukowo-techniczną pn. "Nowatorskie metody napraw rys przegród budowlanych". Dzięki zaangażowaniu interesariuszy zewnętrznych zrealizowano także dwie edycje projektu: „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach”. Współpraca ta dotyczy także realizacji i doskonalenia programu studiów – każdorazowo w jego opracowaniu brali udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Koncepcję kształcenia konsultowano z całą planowaną kadrą, studentami ostatnich lat studiów, samorządem studenckim, poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Uczelni (w szczególności z Działem Toku Studiów) oraz Władzami.

Program studiów został również pozytywnie zaopiniowany przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Przy opracowywaniu treści wybranych przedmiotów udział brali pracownicy Katedry Budownictwa, którzy w znacznej mierze posiadają doświadczenie zawodowe (są praktykami), dzięki czemu program od początku był dostosowany do potrzeb rynku pracy. Jako interesariusze zewnętrzni program studiów pozytywnie zaopiniowali lokalni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (programy studiów przed 2019 rokiem były opiniowane przez Konwent Uczelni – obecnie jego rolę pełni Rada Uczelni).

Ponadto Biuro Karier PANS w Chełmie współpracuje z pracodawcami w zakresie wsparcia w poszukiwaniu pracowników, stażystów oraz praktykantów na potrzeby praktyk dodatkowych. Organizuje spotkania promujące pracodawców, w tym spotkania rekrutacyjne. Publikuje w bazie oferty pracy zapotrzebowanie od poszczególnych pracodawców (dostępne na stronie internetowej <http://zak.pwsz.chelm.pl/>). Biuro Karier pozyskuje drogą nieformalnych kontaktów informacje zwrotne od pracodawców zatrudniających absolwentów PANS w Chełmie w zakresie ich przygotowania do potrzeb rynku pracy. Informacje te są przekazywane właściwym komisjom kierunkowym.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wchodzi także w skład struktur organów jakości kształcenia w Uczelni. Na kierunku Budownictwo przedstawiciel pracodawców wchodzi – z głosem doradczym – w skład Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Kierunku Budownictwo, a zatem posiada realny wpływ na program studiów obowiązujący na kierunku (może zgłaszać uwagi dotyczące realizacji programu, jego doskonalenia, może też wpływać na rozwój kierunku). Ponadto Katedra Budownictwa organizuje spotkania przedstawicieli pracowników dydaktycznych z przedstawicielami pracodawców. Spotkania te są poświęcone w szczególności analizie programu studiów na kierunku, a ich efektem są rekomendacje służące doskonaleniu programu zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy. Na wniosek pracodawców np. zwiększona została liczba godzin praktyk (co pokryło się z wymogami ustawowymi); wprowadzony został przedmiot przygotowujący studentów do realizacji praktyk, zwiększona została także liczba godzin związanych z projektowaniem komputerowym.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 98/2021 z dnia 8 października 2021 r. istnieje możliwość powołania w Uczelni Kierunkowych Rad Interesariuszy Zewnętrznych. Przy Katedrze Budownictwa została powołana przez Dyrektora Instytutu Kierunkowa Rada Interesariuszy Zewnętrznych, a jej celem jest: opracowywanie opinii w zakresie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, a także w kontekście perspektyw rozwoju kierunku; opiniowanie programu studiów i wnioskowanie o wprowadzenie zmian w programie w celu dostosowania go do zmieniających się potrzeb otoczenia; przedstawianie rekomendacji na temat miejsc realizacji praktyk zawodowych; dążenie do poszerzania możliwości odbywania praktyk; wyrażanie opinii na temat wyników badania losów absolwentów; prowadzenie wspólnych projektów o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim. W jej skład wszedł przedstawiciel Lubelskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, Przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej.

Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Kierunku Budownictwo dokonuje cyklicznej oceny form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. Podstawą analiz są wnioski sformułowane podczas ww. spotkań z pracodawcami (obecnie są to posiedzenia Kierunkowej Rady Interesariuszy Zewnętrznych), doświadczenia wyniesione z realizacji przez studentów praktyk zawodowych i opinie przekazywane przez zakładowego opiekuna praktyk uczelnianemu opiekunowi praktyk, opinie przekazywane podczas spotkań branżowych z przedstawicielami przedsiębiorstw związanych z budownictwem oraz spotkań z samorządowcami, a także opinie przekazywane przez absolwentów kierunku, którzy znaleźli zatrudnienie w firmach budowlanych i biurach projektowych.

PANS podejmuje również szereg działań służących doskonaleniu jakości kształcenia w Uczelni i na poszczególnych kierunkach – dotyczy to całego procesu kształcenia, w szczególności zaś programu studiów. Służy temu udział w projekcie pt. „Doskonałość dydaktyczna uczelni” ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem działań realizowanych w ramach ww. projektu jest doskonalenie zdolności instytucjonalnej Uczelni, poprawa jakości kształcenia oraz doskonalenie kompetencji dydaktycznych kadry Uczelni. Przewidziana w projekcie ankietyzacja przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego pozwoli pozyskać dodatkowe, szersze informacje pozwalające dokonać szczegółowej analizy programów studiów na poszczególnych kierunkach, w tym na kierunku Budownictwo.

PANS w Chełmie aktywnie włącza się w opracowanie dokumentów strategicznych województwa lubelskiego oraz podejmuje działania mające na celu reindustrializację regionu.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1	Przeprowadzanie na wszystkich kierunkach ankiety oceny programu kształcenia i przedkładanie jej wyników do zaopiniowania przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów oraz opracowywanie wyników badań losów absolwentów dla poszczególnych kierunków.	Studenci wypełniają corocznie ankietę oceny zajęć dydaktycznych i jakości kształcenia. Dziesięć pytań w ww. ankiecie dotyczy różnych obszarów jakości kształcenia, w tym oceny programu studiów. Ponadto ankietę zawiera pytanie otwarte, w którym studenci mogą wskazać proponowane zmiany w programie studiów. Raport z badania ankietowego jest przedkładany do zaopiniowania Uczelnianej Radzie Samorządu Studentów. Studenci mogą również zaproponować zmiany w programie studiów za pośrednictwem Internetowej Skrzynki Jakości, która ma charakter anonimowy. Zgodnie z zaleceniami zespołu PKA corocznie raport z badania losów absolwentów opracowywany jest dla poszczególnych kierunków.
2	Uzupełnienie sprawozdań komisji kierunkowej o ocenę dostępności informacji dotyczących kształcenia.	Zgodnie z zaleceniami zespołu PKA komisja kierunkowa cyklicznie ocenia dostępność informacji dotyczących kształcenia (w corocznych sprawozdaniach). Podstawą oceny są: wyniki ankiety studenckiej (pytanie: Jak oceniasz dostępność informacji na temat kształcenia?), oceny absolwentów i pracodawców wyrażone poprzez wypełnienie ankiety on-line dostępnej na stronie internetowej https://panschelm.edu.pl/system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia-w-pwsz-w-chelmie/ , a także

		analiza przeprowadzona przez członków komisji.
3	Zwiększenie działań mających na celu informowanie studentów odnośnie wyników prowadzonych ankiet oraz ocen nauczycieli akademickich.	Raport z badania ankietowego jest publikowany na stronie internetowej w zakładce: jakość kształcenia. Link do zakładki został umieszczony na stronie Katedry Budownictwa, aby każdy student miał możliwość zapoznania się z raportem. Ponadto informację o dostępności raportu na stronie internetowej przekazują studentom budownictwa opiekunowie poszczególnych roczników.
4	Szersza współpraca z przedstawicielami samorządu studentów w celu wprowadzenia nowych rozwiązań dotyczących zwiększenia aktywności studentów w procesie podnoszenia jakości kształcenia.	Uczelnia i Katedra współpracują z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów (URSS), których przedstawiciele wchodzi w skład Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Kierunku Budownictwo oraz Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a zatem mają wpływ na zakres działań podejmowanych w celu doskonalenia jakości kształcenia na kierunku i w Uczelni. URSS podejmuje działania na rzecz aktywizacji studentów w procesie podnoszenia jakości kształcenia – corocznie prowadzi spotkania informacyjne dla studentów pierwszego roku poszczególnych kierunków (spotkania te są rekomendowane przez Parlament Studentów RP oraz Forum Uczelni Zawodowych). Podczas spotkań podejmowane są zagadnienia dotyczące praw i obowiązków studentów, w tym procesu ankietyzacji oraz możliwości udziału studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.
5	Należy prowadzić dalsze działania w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu bardziej aktywnego włączenia przedstawicieli sektora budowlanego w kształtowanie i realizację koncepcji kształcenia oraz rozwijać formy zajęć o charakterze praktycznym (np. wizyty studyjne), w szczególności prowadzone w warunkach zbliżonych do środowiska pracy oraz rozważyć możliwości wprowadzenia certyfikacji określonych umiejętności	<p>W celu intensyfikacji współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego powołano Kierunkową Radę Interesariuszy Zewnętrznych. Jej członkowie wcześniej byli zapraszani na zebrania Kierunkowej Komisji Jakości ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.</p> <p>Od roku akademickiego 2017/2018 wprowadzono na kierunku Budownictwo praktyczny profil kształcenia. Program studiów obejmuje 960 h praktyk realizowanych w warunkach zbliżonych do środowiska pracy (np. w przedsiębiorstwach). Wizyty studyjne na budowach są organizowane przez opiekunów kół naukowych.</p> <p>Podjęto badania rynku edukacyjnego w zakresie poszukiwania firm oferujących certyfikowane szkolenia, jednak z zakresu budownictwa ich oferta jest niewielka (np. jedynie w zakresie obsługi wybranych programów komputerowych, m.in. Revit, AutoCAD). Wiedzę z zakresu ich obsługi i wykorzystania studenci uzyskują na zajęciach prowadzonych w salach komputerowych i w praktyce korzystanie z nich nie wymaga posiadania certyfikatów.</p>
6	Zaleca się udostępniać studentom informacje o studiach II stopnia, o roli i wymaganiach Polskiej Izby	W celu przekazywania wiedzy z zakresu praktycznych aspektów pracy inżyniera i przygotowania do praktyki wprowadzono do programu studiów przedmiot: Wprowadzenie do praktyk zawodowych (15h/9h). Studenci są informowani na nich

	Inżynierów Budownictwa w nadawaniu absolwentom uprawnień budowlanych do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie	o wymaganiach PIIB w zakresie kryteriów nadawania uprawnień zawodowych szczególnie w pełnym zakresie. PANS w Chełmie nawiązało również współpracę z Lubelską Okręgową IIB – jej przedstawiciele będą zapraszani na spotkania informacyjne ze studentami. Do podjęcia studiów na drugim stopniu studenci są zachęceni podczas egzaminów dyplomowych.
--	---	---

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku Budownictwo, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich.

W ramach programu ERASMUS+ Uczelnia współpracuje z takimi uczelniami jak: University North, Uniwersytet w Ostrawie, Uniwersytet w Brnie, University in Usti and Labem, Czech University of Life Sciences Prague, Wyższa Szkoła Zawodowa w Regensburgu, Hochschule Karlsruhe – Technik und Wirtschaft, Instituto Politecnico de Portalegre, Katolicki Uniwersytet w Ruzomberoku, Międzynarodowa Wyższa Szkoła Zarządzania w Preszowie, Uniwersytet w Preszowie, Politechnika w Koszycach, Uniwersytet w Żilinie, Uniwersytet Lotniczy w Ankarze, Stefan Cel Mare University of Suceava. Współpraca dotyczy zarówno wymiany studentów i pracowników oraz współpracy naukowej.

Na wniosek Biura Współpracy z Zagranicą (Sekcji Obsługi Programu Erasmus+) PANS w Chełmie w konkursie wniosków otrzymała Kartę ECHE (Erasmus Charter for Higher Education 2021-27 / Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego 2021-2027). Uprawnia ona do ubiegania się o fundusze na wszelkie działania oferowane w programie Erasmus+, jest ona jednocześnie zobowiązaniem PANS w Chełmie do przestrzegania zasad w niej zawartych, a także do realizacji postanowień „Deklaracji Polityki Erasmusa 2021-2027”.

Program Komisji Europejskiej Erasmus+ 2021-2027 oferuje dofinansowanie wyjazdów: stypendialnych studentów, wyjazdy kadry dydaktycznej i administracyjnej, a także możliwość udziału w wielu projektach edukacyjnych UE. Realizacja wymiany akademickiej (studia oraz wyjazdy kadry dydaktycznej i administracyjnej) jest możliwa, gdy placówki partnerskie posiadają podpisaną umowę międzyinstytucjonalną. Za jej przygotowanie odpowiedzialny jest uczelniany koordynator.

Na sfinansowanie programu Erasmus+ PANS w Chełmie otrzymała w roku akademickim 2021/2022, w ramach umowy z Fundacją Systemu Rozwoju Edukacji – Narodową Agencją Programu Erasmus 67 520,00 EUR. Jednocześnie Uczelnia otrzymała dofinansowanie w ramach programu Erasmus+ na kolejny rok akademicki w wysokości 80 280, 00 EUR.

W skali całej Uczelni z możliwości wyjazdu w ramach Programu Erasmus+ od początku 2016 roku skorzystało 32 studentów. Były to głównie wyjazdy w celu odbycia praktyk zawodowych za granicą. W przypadku 5 studentów były to wyjazdy na część studiów. Ponadto uczestnikami programu Erasmus+ było również: 61 pracowników administracyjnych i 56 nauczycieli akademickich.

Na zajęciach w ramach lektoratu języka obcego jest wykorzystywany podręcznik dla przyszłych inżynierów przygotowujący ich do wykonywania zawodów technicznych, m.in. w budownictwie.

Studenci poznają nazwy narzędzi i maszyn budowlanych, potrafią nazwać procesy wykonywane na budowach domów i dróg, są zaznajamiani z terminologią związaną z bhp, ergonomią, technologiami budownictwa ekologicznego, dokumentacją projektową, architekturą. Tworzą też dialogi sytuacyjne i czytają ze zrozumieniem proste teksty fachowe. Ponadto są przygotowywani do przeprowadzania rozmów rekrutacyjnych.

Podczas trwania semestru studenci wykonują na oceny prace ustne i pisemne. Przygotowują prezentacje na zadany temat. Po każdym dziale piszą zaliczeniowy test leksykalny i gramatyczny.

Na zakończenie nauki – po czwartym semestrze - odbywa się pisemny egzamin na poziomie B2, obejmujący materiał z czterech semestrów, zarówno słownictwo dnia codziennego, jak i elementy języka fachowego. Są to reakcje językowe, tłumaczenie zdań, ćwiczenia gramatyczne oraz praca z tekstem czytany i tworzenie krótkiej własnej wypowiedzi.

Udział studentów i pracowników w wymianie międzynarodowej w ostatnich latach ze względu na sytuację epidemiczną był ograniczony.

W ramach rozwijania współpracy międzynarodowej w 2018 r. Katedra Budownictwa wspólnie z Narodowym Uniwersytetem Lotniczym w Kijowie zorganizowała III Międzynarodowy Kongres Architektury i Budownictwa „Budownictwo – stan obecny i perspektywy rozwoju”. Patronem honorowym Kongresu był Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa oddział w Lublinie.

Owoce współpracy z NUL w Kijowie było wspólne opracowanie wniosku o grant badawczy w Programie Wspólnych Projektów Badawczo-Rozwojowych na lata 2022-23 NAWA

W 2019 r. Katedra Budownictwa współorganizowała seminarium naukowo-techniczne poświęcone Zastosowaniom włókien bazaltowych w budownictwie. Organizatorami ze strony ukraińskiej były dwie firmy ULTRA TRADE oraz TECHNOBAZALT-INVEST z Kijowa. W seminarium i w konferencjach uczestniczyli pracownicy i studenci PANS w Chełmie.

Wspólnie z Narodowym Uniwersytetem Politechniką Lwowską jest organizowana cykliczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa pn. „Problemy badań i konserwacji historycznych fortyfikacji”. Referaty uczestników, w tym pracowników Katedry Budownictwa, są publikowane w czasopiśmie *Current issues in research, conservation and restoration of historic fortifications*.

Pracownicy Katedry Budownictwa podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w wymianie międzynarodowej. Prof. Grzegorz Golewski przebywał w 2019 r. na 3-miesięcznym zagranicznym stażu naukowym na Uniwersytecie Politechnicznym w Timisoarze (Rumunia). Obecnie dr inż. Michał Tomczak przebywa na 3 miesięcznym stażu naukowym w Uniwersytecie Technicznym w Stambule, gdzie realizuje badania związane z uzyskanym grantem w konkursie Miniatura 6.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1	Należy zintensyfikować starania w kierunku uruchomienia krajowej i zagranicznej mobilności studentów	Studenci są stale informowani o możliwościach wyjazdów w ramach programu Erasmus+ w celu kształcenia w ośrodkach zagranicznych lub w celu odbycia stażu. Informacje są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni oraz w gablotach. Organizowane są również przez koordynatora programu z ramienia Uczelni spotkania informacyjne ze studentami.

		W ostatnich dwóch latach ze względu na sytuację epidemiczną wymiana międzynarodowa była ograniczona.
--	--	--

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

PANS w Chełmie oferuje studentom wsparcie materialne, naukowe, dydaktyczne oraz administracyjne w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się. Zachęca do prowadzenia badań w ramach kół naukowych i udziału w konferencjach naukowo-technicznych. Zapewniona jest profesjonalna obsługa toku studiów, dostęp do pomocy materialnej i stypendiów. Mocne strony to: możliwość indywidualizacji planów zajęć studentów, wsparcie studentów i absolwentów w kontaktach ze środowiskiem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, zapewnienie wsparcia studentom niepełnosprawnym, efektywna i przyjazna obsługa administracyjna studentów.

Studenci uzyskują szeroką pomoc naukową, poprzez wspieranie działalności kół naukowych, oraz dydaktyczną poprzez konsultacje, realizację prac dyplomowych, wizyty studyjne na budowach oraz praktyki zawodowe, seminaria naukowo-techniczne i zawodowe. Dyplomanci mogą ubiegać się o sfinansowanie badań w ramach swoich prac inżynierskich zgodnie z Zarządzeniem nr 15/2018 Rektora Uczelni (Procedura finansowania prac inżynierskich jest zamieszczona na stronie <https://panschelm.edu.pl/instituty/institut-nauk-technicznych-i-lotnictwa/procedura-finansowania-prac-inzynierskich/>). Studenci mogą liczyć na pomoc materialną, potrzebną do rozwijania swoich zainteresowań związanych z kierunkiem studiów w postaci dofinansowania z budżetu samorządu studentów, przeznaczonego na działalność kół naukowych zgodnie z Zarządzeniem nr 110/2020 Rektora Uczelni.

Studenci kierunku Budownictwo biorą czynny udział w działalności dwóch kół naukowych. Koło Młodych PZITB przy PANS w Chełmie funkcjonuje od 24 marca 2009 r. Skład Koła Młodych PZITB przy PANS w Chełmie w roku akademickim 2021/2022 liczył 12 osób. Członkowie Koła naukowego biorą czynny udział w przedsięwzięciach organizowanych przez PZITB Oddział Lublin: seminariach, szkoleniach, corocznych spotkaniach opłatkowych, finale konkursu „Złota Kielnia” i innych. Oprócz tego Koło włączało się w organizację spotkań branżowych z pracodawcami: przedstawicielami firm wykonawczych i biur projektowych. Aktywnie uczestniczyło w konferencjach organizowanych na Uczelni, np. w Międzynarodowym Kongresie Architektury i Budownictwa pod nazwą „Budownictwo – stan obecny i perspektywy rozwoju”, odbywającym się w dn. 20.04.2018 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Chełmie. Koło Młodych miało okazję obserwować postępy robót budowlanych przy rozpoczętej budowie Galerii Chełm. Członkowie brali udział w wizytach studyjnych na budowach m.in.: drogi krajowej DK12 w granicach administracyjnych Miasta Chełm, której przebudowę wykonywała firma Budimex, budynku Instytutu Nauk Medycznych PANS w Chełmie (wykorzystano przy tym drona). Opiekunem koła jest mgr inż. Dorota Rybaczuk. Studenckie Naukowe Koło Inżynierii Przedsięwzięć Budowlanych (funkcjonuje od maja 2022 r.) pomaga rozwijać zainteresowania studentów m.in. w zakresie praktycznych aspektów realizacji robót budowlanych i stosowania nowoczesnych technologii budownictwa. Jedną z podejmowanych aktywności jest organizowanie wizyt studyjnych na interesujących placach budów (m.in. budowa North Park w Lublinie). SNKIPB ma

w planach udział w szkoleniach oraz organizowanie studenckich konferencji naukowych. Opiekunem koła jest dr inż. Michał Tomczak.

Studenci mogą korzystać z pomocy materialnej. W ramach środków funduszu pomocy materialnej Uczelni student ma prawo ubiegać się o: stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora lub zapomogę na podstawie Regulaminu świadczeń dla studentów PWSZ w Chełmie (stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 81/2019 Rektora Uczelni). Zasady przydzielania świadczeń są opublikowane na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Stypendia” (<https://panschelm.edu.pl/stypendia/zasady-przydzielania-swiadczen-dla-studentow/>). Podział dotacji przeznaczonej na poszczególne rodzaje świadczeń jest dokonywany przez Rektora w porozumieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Studentów PANS w Chełmie. Stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora, zapomogę przyznaje Komisja Stypendialna, w skład której wchodzi trzech studentów delegowanych przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów oraz dwóch pracowników Uczelni. Studenci mogą również ubiegać się o przyznawanie zakwaterowania w Domu Studenckim Uczelni.

W roku akademickim 2021/2022 stypendium socjalne otrzymywało 12 studentów kierunku Budownictwo, w tym 2 zwiększone z tytułu zamieszkiwania w Domu Studenckim. Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów, studenci którzy uzyskali wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub wybitne osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, mogą ubiegać się o stypendium Rektora. Stypendium Rektora dla najlepszych studentów w roku akademickim 2021/2022 otrzymywało 8 studentów kierunku Budownictwo. Studenci osiągający wybitne wyniki nauczania oraz uczestniczący w innych formach działalności studenckiej mogą wystąpić z wnioskiem o stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz stypendium Marszałka Województwa Lubelskiego.

Komórką organizacyjną Uczelni, powołaną do wspierania studentów i absolwentów w rozwoju społecznym i zawodowym w formie innej niż dydaktyczna, jest Biuro Karier „Żak”. Biuro Karier PANS w Chełmie w ramach wsparcia absolwentów we wchodzeniu na rynek pracy: udziela porad zawodowych, przeprowadza testy predyspozycji zawodowych, szkoli z pisania CV i dokumentów rekrutacyjnych, szkoli z przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, pomaga szukać pracy, stażu, dodatkowej praktyki, udziela konsultacji prawnych, szkoli z prawa pracy, rejestracji i prowadzenia firmy, pisania biznesplanu, organizuje spotkania z pracodawcami poszukującymi pracowników, organizuje ogólnoakademickie spotkania/wykłady otwarte z pracodawcami i specjalistami. Tematyka organizowanych szkoleń i warsztatów obejmuje kompetencje miękkie oraz określoną problematykę dotyczącą rynku pracy, funduszy na finansowanie biznesu, funkcjonowania na nim w roli pracownika i/lub pracodawcy, prowadzenia działalności gospodarczej oraz elementów prawa pracy. Biuro ma swój profil na FB oraz zakładkę na stronie Uczelni. Oferty pracy pozyskuje samodzielnie, weryfikując bazy danych oraz bezpośrednio od podmiotów, z którymi współpracuje; każdorazowo sprawdza wiarygodność pracodawców i ofert pracy. Biuro prowadzi dedykowane studentom i absolwentom Wirtualne Centrum Doradcze, w formie platformy łączącej dane na temat rynku pracy, ofert pracy, szkoleń podnoszących umiejętności i umożliwiających zdobycie dodatkowych kwalifikacji przydatnych na rynku pracy. Biuro Karier „Żak” prowadzi coroczne badania karier zawodowych absolwentów PANS w Chełmie. Raporty z badań są podstawą analiz komisji kierunkowej w celu stwierdzenia, czy możliwe jest wprowadzenie w programie studiów kierunku Budownictwo zmian, które przyczyniłyby się do poprawy statusu absolwentów na rynku pracy.

Oferta edukacyjna Uczelni dla absolwentów, studentów i osób z zewnątrz obejmuje również wsparcie w kształceniu ustawicznym w formie studiów podyplomowych i kursów

(<https://panschelm.edu.pl/kandydat/studia-podyplomowe/kierunki-studiow-podyplomowych>).

Uczelnie oferuje m.in. studia podyplomowe Bezpieczeństwo i ochrona człowieka w środowisku pracy, na których dodatkowe kwalifikacje mogą zdobywać absolwenci kierunku Budownictwo. Kwalifikacje nauczycielskie do nauczania w szkole budowlanej mogą oni uzyskać na studiach podyplomowych Przygotowanie pedagogiczne. Przygotowywane jest również uruchomienie studiów podyplomowych z zakresu Audytu i charakterystyki energetycznej budynków. W ofercie Uczelni znajduje się również kurs AutoCAD w budownictwie.

PANS w Chełmie podejmuje działanie na rzecz wspierania udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, ze szczególnym uwzględnieniem Programu Erasmus+. Uczelnia, w zależności od zainteresowań studentów, oferuje również możliwość nawiązania współpracy z nowymi zagranicznymi ośrodkami akademickimi w ramach Programu Erasmus+, uwzględniając faktyczne możliwości studentów w zakresie realizacji takich wyjazdów. Program umożliwia ponadto realizację zagranicznych praktyk studenckich w trakcie semestru, w okresie wakacyjnym, a także po zakończeniu procesu kształcenia (praktyki absolwenckie). Inicjatywa w zakresie kierunków i form współpracy międzynarodowej znajduje się w gestii Władz Uczelni.

Prawa studenta będącego osobą niepełnosprawną określa Regulamin studiów PANS w Chełmie (§17) – załącznik do Uchwały nr 2/CLVIII/2022 Senatu Uczelni. Student może zwrócić się do Dyrektora Instytutu INTiL w wnioskiem o wyznaczenie dla niego opiekuna, który będzie określał i przedkładał Dyrektorowi szczególne potrzeby studenta niepełnosprawnego w zakresie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego. Ponadto taki student ma prawo do korzystania z zasobów bibliotecznych na preferencyjnych zasadach oraz dostępu do wydzielonych miejsc parkingowych na terenie Uczelni. W przypadku studentów o szczególnych potrzebach, w zajęciach mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób ruchowo niepełnosprawnych lub osób niewidomych. Student posiadający orzeczenie właściwego organu o niepełnosprawności może ubiegać się o stypendium dla osób niepełnosprawnych (zgodnie z Regulaminu świadczeń dla studentów PANS w Chełmie).

Niepełnosprawni kandydaci na studia i przewlekle chorzy podlegają tej samej procedurze kwalifikacyjnej, co pozostałe osoby ubiegające się o przyjęcie na studia w Uczelni. Kandydat niepełnosprawny przed rozpoczęciem postępowania kwalifikacyjnego ma prawo do wcześniejszej konsultacji z pełnomocnikiem właściwym do spraw osób niepełnosprawnych i uzyskania pełnej informacji o zasadach odbywania studiów przez osoby niepełnosprawne. W przypadku niepełnosprawności kandydata uniemożliwiającej udział w postępowaniu kwalifikacyjnym z zastosowaniem systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów, Przewodniczący Komisji Rekrutacyjnej podejmuje decyzję o dostosowaniu postępowania kwalifikacyjnego do jego niepełnosprawności.

Administracja Uczelni (jednostki centralne oraz Dział Obsługi Studenta Instytutu INTiL) skutecznie i kompetentnie obsługuje studentów w zakresie procesu dydaktycznego oraz pomocy materialnej. Studenci w corocznych ankietach pozytywnie ocenili pracę Działu Obsługi Studenta (DOS), nie wskazując istotnych problemów z obsługą spraw administracyjnych i sprawnością jego działania. Obsługę działu stanowi Kierownik DOS INTiL i zespół 3 osób z wyższym wykształceniem, przeszkolonych w obsłudze systemu informatycznego Uczelni i obowiązujących procedurach obsługi toku studiów. Świadczeniami socjalnymi zajmuje się Dział Pomocy Materialnej (studenci potwierdzają w anonimowych ankietach wysokie kwalifikacje pracowników DPM). Na stronie Uczelni opublikowane zostały procedury dotyczące toku studiów oraz programu studiów. Każdy student ma wygenerowane indywidualne konto w systemie Wirtualna Uczenia. W sprawach indywidualnych studenci są przyjmowani przy Dyrektora INTiL oraz Prorektora ds. Studenckich Uczelni.

Skargi i wnioski studentów są przyjmowane i rozpatrywane przez Rektora, Prorektorów, Kanclerza oraz Dyrektora Instytutu NTiL zgodnie z Zarządzeniem nr 5/2012 Rektora Uczelni.

Procedurę w przypadku wystąpienia dyskryminacji w PANS w Chełmie określa Procedura Antydyskryminacyjna ustalona w Zarządzeniu nr 3/2022 Rektora Uczelni. Określa ona zasady przeciwdziałania zjawisku dyskryminacji, w tym molestowania i molestowania seksualnego. W PANS w Chełmie został powołany przez Rektora Koordynator ds. antydyskryminacji do przyjmowania zgłoszeń dotyczących dyskryminacji, w tym molestowania lub molestowania seksualnego oraz do przeciwdziałania i zapobiegania tym zjawiskom, oraz Komisja Antydyskryminacyjna. Każda osoba, która czuje się poddana w PANS w Chełmie działaniom dyskryminacyjnym może złożyć zgłoszenie do Koordynatora. Szczegółowe informacje w tym zakresie są podane na stronie <https://panschelm.edu.pl/polityka-antydyskryminacyjna/>. Procedurę w przypadku wystąpienia mobbingu w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie określa Regulamin przeciwdziałania mobbingowi ustalona w Zarządzeniu nr 4/2022 Rektora Uczelni i dostępna na stronie <https://panschelm.edu.pl/polityka-antymobbingowa/>. Każda osoba, która uzna, że doświadczyła jakiegokolwiek formy działań lub zachowań mogących nosić znamiona mobbingu lub będąca świadkiem sytuacji noszących znamiona mobbingu, jest uprawniona do złożenia zgłoszenia, dotyczącego takiego działania lub zachowania, do powołanego w Uczelni Koordynatora ds. mobbingu. W celu zapewnienia właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny dla studentów i pracowników i koordynacji działań związanych z eliminacją zagrożeń zostało utworzone Samodzielne Stanowisko ds. BHP i P.Poż.

Reprezentantem ogółu studentów Uczelni jest Samorząd Studencki. Organy Samorządu Studenckiego działają zgodnie z obowiązującymi przepisami, Statutem Uczelni oraz Regulaminem samorządu studenckiego. Przewodniczący Samorządu wchodzi w skład Rady Uczelni. Przedstawiciel Samorządu wchodzi w skład Rady Bibliotecznej, Uczelnianej Komisji Wyborczej, Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich i dla Studentów (i Komisji Odwoławczej). Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii Samorządu Studenckiego. Samorząd opiniuje tryb i kryteria przeprowadzania oceny okresowej poszczególnych grup pracowniczych, regulamin świadczeń dla studentów, wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, zasady przyznawania stypendiów z własnego funduszu stypendialnego Rektora oraz uzgadnia kandydaturę na Prorektora ds. Studenckich.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

PANS w Chełmie posiada oficjalny serwis internetowy - stronę WWW dostępną pod adresem: <https://panschelm.edu.pl/>. Zapewnia ona osobom zainteresowanym (kandydatom, studentom, słuchaczom, absolwentom oraz pracownikom) publiczny dostęp do informacji dotyczących procesu kształcenia. Strona internetowa jest także dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zgodnie z obowiązującym prawem informacje nt. programu studiów, zasad rekrutacji i warunków przyjęcia na studia, regulaminu studiów, a także akty prawne, są opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej PANS w Chełmie znajdującym się w sieci pod adresem <https://bip.panschelm.edu.pl/>. Dostęp do BIP-u PANS w Chełmie możliwy jest ze strony głównej Uczelni. Informacje dotyczące obsługi procesu kształcenia zamieszczone w serwisie internetowym

PANS w Chełmie są skatalogowane w podstronach odpowiadających potrzebom różnych grup odbiorców:

KANDYDAT: informacje dla kandydatów na studia, charakterystyka kierunku kształcenia, opis sylwetki absolwenta itp. (<https://panschelm.edu.pl/kandydat/>);

STUDENT: informacje bieżące dla studentów i słuchaczy, kontakt i godziny pracy Działu Obsługi Studenta, plany studiów, sprawy socjalne, dostęp do indywidualnego konta w serwisie Wirtualna Uczelnia (<https://wu.panschelm.edu.pl/>);

UCZELNIA: m. in. informacje dla absolwentów – Biuro Karier „Żak” (<http://zak.pwsz.chelm.pl/>), a także na temat Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Chełmie (<https://panschelm.edu.pl/system-zapewnienia-jakosci-ksztalcenia-w-pwsz-w-chelmie/>).

Studenci i absolwenci PANS w Chełmie mają możliwość korzystania z indywidualnych kont w serwisie Wirtualna Uczelnia. System ten umożliwi wykładowcom oraz pracownikom Działów Obsługi Studenta poszczególnych Instytutów sprawną obsługę spraw studenckich, kontrolę płatności, dokumentowanie przebiegu studiów. W związku z tym studenci i absolwenci mają dostęp do rozkładów zajęć, wyników zaliczeń i egzaminów oraz swojej historii finansowej. Studenci mogą również, poprzez Wirtualny Dziekanat, składać wnioski w sprawach socjalnych oraz prośby o zaświadczenia.

Na koniec każdego semestru studenci, poprzez Wirtualną Uczelnię, mogą dokonać oceny (ewaluacji) procesu kształcenia w anonimowej ankiecie oceniającej jakość kształcenia i pracę Działu Obsługi Studenta INTiL. Wykładowcy natomiast mają dostęp do list grup studenckich, z którymi prowadzą zajęcia i mają możliwość wypełniania protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Publiczny dostęp do informacji jest corocznie analizowany przez komisję kierunkową oraz UKZJK – zgodnie z § 8 Zarządzenia nr 54/2022 Rektora Uczelni w sprawie zmiany Zarządzenia nr 57/2019 z dnia 15 lipca 2019 r. w sprawie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Chełmie (z późn. zm.). Zgodnie z ww. zarządzeniem ocena dostępności informacji obejmuje: monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości oraz kompleksowości informacji umieszczonych na stronie internetowej Uczelni, w tym informacji o studiach; analizę zgodności informacji umieszczonych na stronie internetowej Uczelni z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym w szczególności kandydatów na studia, studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. Komisja kierunkowa oraz UKZJK analizują dostęp do informacji o studiach na podstawie informacji pozyskanych od studentów dzięki anonimowej ankiecie przeprowadzanej po każdym semestrze (studenci odpowiadają m. in. na pytanie: jak oceniasz dostępność informacji na temat kształcenia?), a także w oparciu o analizę własną materiałów opublikowanych na stronie internetowej. Ponadto w ubiegłym roku akademickim wprowadzone zostały anonimowe ankiety on-line umożliwiające pozyskanie informacji na temat dostępności informacji na stronie w grupie kandydatów na studia oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni. Ankiety te mają charakter anonimowy (udział w nich nie wymaga rejestracji/logowania), a linki do nich są umieszczone na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Kandydat”, a także na stronie internetowej Biura Karier „Żak”.

Zasady przeprowadzania ww. ankiet określa Zarządzenie nr 53/2022 Rektora Uczelni w sprawie zasad przeprowadzania ankiet on-line dla kandydatów na studia i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat dostępności informacji o studiach w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie. Informacje przekazane za pomocą ww. ankiet on-line są także przedmiotem analizy komisji kierunkowych oraz UKZJK, zaś wnioski wynikające z ww. analiz są podstawą doskonalenia aktualności i zakresu informacji dostępnych na stronie internetowej.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Obowiązująca w PANS w Chełmie polityka jakości została wprowadzona Zarządzeniem Rektora nr 85/2019. Celem polityki jakości jest zapewnienie studentom jak najwyższych standardów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności Uczelni. Cele te zgodne są ze strategią PANS w Chełmie. Politykę jakości Uczelni kształtują uchwały Senatu oraz zarządzenia Rektora w obszarze jakości kształcenia, w szczególności Zarządzenie Rektora Uczelni nr 57/2019 z dn. 15 lipca 2019 r. w sprawie SZJK z późn. zm. Zasady dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów są określone m. in. w Statucie Uczelni, a w szczególności w Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia (Zarządzenie Rektora Uczelni nr 57/2019 z późn. zm.) regulującym działania na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia w Uczelni. Organem odpowiedzialnym za podejmowanie działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia na poziomie uczelnianym jest Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UKZJK), a na poziomie instytutowym – Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na Kierunku Budownictwo. W skład komisji kierunkowej wchodzi: Kierownik Katedry, nauczyciele akademicy, przedstawiciel pracowników administracji oraz przedstawiciel wskazany przez organ uchwałodawczy samorządu studenckiego. W pracach komisji uczestniczy także przedstawiciel pracodawców. Nadzór nad pracami komisji sprawuje Dyrektor Instytutu NTiL, który – zgodnie ze Statutem Uczelni – jest odpowiedzialny za pracę instytutu. Z kolei Katedrą Budownictwa, której zadaniem jest prowadzenie działalności dydaktycznej lub naukowej w ramach danego bloku przedmiotów dydaktycznych lub danej dyscypliny (§ 11 Statutu), kieruje kierownik.

Posiedzenia komisji kierunkowej odbywają się cyklicznie. Podczas spotkań analizie są poddawane są poszczególne obszary jakości kształcenia, rozpatrywane wnioski zgłaszane przez członków komisji, interesariuszy zewnętrznych oraz studentów, a także bieżące sprawy. Corocznie jest sporządzane przez komisję sprawozdanie, w którym zawarta jest ocena jakości kształcenia na kierunku, zawierająca w szczególności słabe i mocne strony oraz propozycje zmian w zakresie poprawy jakości kształcenia na kierunku. W szczególności ocenie podlega program studiów i jego realizacja, wyniki rekrutacji, weryfikacja efektów uczenia się, kwalifikacje i liczebność kadry dydaktycznej, infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w procesie kształcenia, dostępność informacji na temat procesu kształcenia, stopień umiędzynarodowienia kształcenia oraz sposoby dążenia do intensyfikacji w tym zakresie, wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i sposoby doskonalenia form wsparcia, zapobieganie zjawiskom patologicznym, a także wdrażanie planów naprawczych.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą w procesie monitorowania i doskonalenia programu studiów poprzez udział ich przedstawicieli w pracach UKZJK oraz komisji kierunkowej, a także poprzez wyrażanie opinii na temat programu studiów. Przy Katedrze Budownictwa odbywają się spotkania z interesariuszami zewnętrznymi, których celem jest w szczególności opracowywanie opinii w zakresie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, także w kontekście perspektyw rozwoju kierunku, oraz opiniowanie programu studiów i wnioskowanie o wprowadzenie zmian w programie w celu dostosowania go do zmieniających się potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Powołana została również przy Katedrze Budownictwa Kierunkowa Rada Interesariuszy Zewnętrznych (KRIZ). Katedra współpracuje również z interesariuszami zewnętrznymi przy realizacji praktyk zawodowych.

Za zgodność programu studiów z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz powyższej uchwale odpowiada Dyrektor INTiL. Następnie Senat

Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie zatwierdza program studiów. Senat PANS w Chełmie zatwierdza jak i wprowadza zmiany w programie studiów, po uprzednim zaopiniowaniu przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów. Uczelniana Rada Samorządu Studentów wydaje powyższą opinię na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.).

Proces projektowania programu studiów (a także dokonywania zmian w programie) odbywa się na poziomie komisji kierunkowej. Członkowie komisji uwzględniają przy opracowywaniu programu m.in. wnioski z ankiety dotyczącej poziomu kształcenia studentów, wnioski z monitorowania karier zawodowych absolwentów, opinie pracodawców (KRIZ), wnioski z weryfikacji efektów uczenia się oraz z ich oceny i monitorowania, a także indywidualne opinie członków komisji.

Monitorowaniu i doskonaleniu programu studiów na Uczelni, w tym na kierunku Budownictwo, służą zasady oceny i monitorowania efektów uczenia się, wprowadzone Zarządzeniem nr 102/2021. Zgodnie z § 2 ww. zarządzenia, ocena dokonywana jest w każdym roku akademickim i odbywa się na 3 poziomach: prowadzącego zajęcia, komisji kierunkowej oraz UKZJK. Narzędziem służącym doskonaleniu programu studiów na kierunku oraz zapewnianiu jakości kształcenia jest ankieta umożliwiająca monitorowanie karier zawodowych absolwentów (Zarządzenie nr 57/2011) oraz ankieta dotycząca poziomu kształcenia studentów – Zarządzenie nr 115/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ankiety dotyczącej poziomu kształcenia studentów (podczas kształcenia zdalnego ankieta była przeprowadzana w oparciu o Zarządzenie nr 7/2021). Studenci – poprzez udzielanie odpowiedzi na pytania zamknięte i otwarte – wyrażają opinię nt. jakości zajęć dydaktycznych i prowadzących je nauczycieli, pracy jednostek administracji, a także poszczególnych obszarów jakości kształcenia, w tym programu studiów. Raporty z badań ankietowych są publicznie dostępne – znajdują się na stronie internetowej Uczelni w zakładce: Jakość kształcenia.

Raporty te są przedmiotem analizy komisji kierunkowej oraz UKZJK, a wnioski wykorzystywane są w doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku Budownictwo i w Uczelni, w tym m.in. w doskonaleniu programu i organizacji studiów, jakości zajęć dydaktycznych oraz innych elementów procesu kształcenia (wyniki ankiety studenckiej są też uwzględniane w okresowej ocenie nauczycieli akademickich). Studenci mogą skorzystać także z anonimowej, Internetowej Skrzynki Jakości (Zarządzenie nr 69/2019) lub zgłaszać uwagi bezpośrednio do opiekunów poszczególnych roczników, Kierownika Katedry oraz do Dyrektora Instytutu.

W procesie doskonalenia programu studiów na kierunku Budownictwo są uwzględniane opinie interesariuszy zewnętrznych (tj. przedstawicieli pracodawców). Przedstawiciel pracodawców uczestniczy z głosem doradczym w pracach komisji kierunkowej, ponadto odbywają się posiedzenia KRIZ (poświęcone są one analizie obowiązujących programów studiów). Znaczna część osób prowadzących zajęcia na kierunku posiada doświadczenie zawodowe (praktyczne) zdobyte poza Uczelnią, dzięki czemu możliwe jest uwzględnianie w procesie modyfikacji programu studiów potrzeb rynku pracy. Część pracowników jest zatrudniona w Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Lubelskiej przez co przenosi dobre wzorce kształcenia z innego ośrodka akademickiego.

Weryfikacja programu studiów z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych obejmuje w szczególności ocenę poprawności programu pod względem przepisów prawnych, adekwatności przyjętych rozwiązań dotyczących efektów uczenia się (w tym m. in. metod kształcenia, sposobu weryfikacji efektów), spójności programu studiów (m. in. sekwencyjności przedmiotów) oraz jego dostosowania do potrzeb rynku pracy, a także do potrzeb studentów. Podstawą oceny i doskonalenia efektów uczenia się na kierunku jest także monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji na poszczególnych etapach procesu dydaktycznego

(przeprowadzane na podstawie Zarządzenia Rektora Uczelni nr 110/2021). Opinie pozyskane od studentów, absolwentów kierunku oraz pracodawców na temat programu studiów, rekomendacje wynikające z monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz sposobów ich weryfikacji na poszczególnych etapach procesu dydaktycznego poddawane są cyklicznie analizie przez komisję kierunkową, a wnioski, zawierające także propozycje doskonalenia programu studiów, przedstawiane są Dyrektorowi Instytutu NTiL.

Organem, który zatwierdza programy studiów (po uzyskaniu pozytywnej opinii Uczelnianej Rady Samorządu Studentów), jest Senat. Zasadność wprowadzanych zmian komisja kierunkowa ocenia podczas kolejnych przeglądów programu studiów (w kolejnym roku akademickim i/lub po zakończeniu cyklu kształcenia). Każdorazowo wypełniane są także rekomendacje sformułowane przez instytucję zewnętrzną (PKA).

Doskonaleniu jakości kształcenia w Uczelni służy również udział PANS w Chełmie w projekcie pt. „Doskonałość dydaktyczna uczelni” ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem działań realizowanych w ramach ww. projektu jest doskonalenie zdolności instytucjonalnej Uczelni, poprawa jakości kształcenia oraz doskonalenia kompetencji dydaktycznych kadry Uczelni.

W celu zbadania poziomu prowadzonych przez nauczycieli akademickich zajęć dydaktycznych w PANS w Chełmie przeprowadza się ich hospitacje zgodnie z Zarządzeniem nr 71/2018 Rektora Uczelni. Wyniki hospitacji mogą stanowić podstawę podejmowanych decyzji personalnych, w szczególności w zakresie awansowania pracownika czy przydziału zajęć dydaktycznych i stanowią istotny element systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nowoczesna infrastruktura dydaktyczna i badawcza (m.in. laboratoria Centrum Studiów Inżynierskich). 2. Konkurencyjna oferta kształcenia specjalistycznego na studiach I stopnia kierunku Budownictwo, dostosowana do potrzeb rynku pracy. 3. Wdrożenie procedury finansowania prac inżynierskich przez Uczelnię. 4. Oferta zakwaterowania studentów zamiejscowych w Domu Studenckim. 5. Wdrożenie programu kształcenia na studiach o profilu praktycznym umożliwiającym odbywanie praktyk zawodowych w trakcie kształcenia. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca oferta kursów specjalistycznych umożliwiających zdobycie nowych kwalifikacji lub poszerzenie nabytych wcześniej. 2. Brak oferty dydaktycznej w języku angielskim. 3. Niezadawalający poziom wiedzy kandydatów na studia ograniczający możliwość rozszerzania zakresu kształcenia. 4. Zbyt małe zainteresowanie wśród studentów i pracowników wyjazdami w ramach programu Erasmus+. 5. Brak oferty kształcenia na drugim stopniu studiów na kierunku Budownictwo.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie geograficzne Uczelni i możliwość pozyskiwania studentów zza wschodniej granicy. 2. Utrzymujące się na krajowym rynku pracy zapotrzebowanie na inżynierów budownictwa. 3. Zapotrzebowanie na kadrę inżynierów budownictwa przy odbudowie zniszczeń wojennych w Ukrainie. 4. Rosnąca mobilność międzynarodowa studentów (szczególnie z Ukrainy) stwarzająca szanse na pozyskiwanie zagranicznych kandydatów na studia. 5. Rozwój współpracy z Lubelską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa w zakresie pozyskiwania miejsc odbywania praktyk i dostosowania programu kształcenia do wymagań rynku pracy. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszanie się liczby kandydatów na studia w wyniku niżu demograficznego. 2. Niekorzystna struktura gospodarcza regionu. 3. Zróżnicowany poziom przygotowania kandydatów na studia techniczne. 4. Zwiększająca się konkurencja w ofercie dydaktycznej innych uczelni technicznych w Polsce. 5. Nadmierne sformalizowanie systemu kształcenia i oceny jego jakości oraz częste zmiany przepisów dotyczących procesu kształcenia.

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia
(miejsowość)